

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona
VIDEKEN:
Egy évre 28 korona
Egy hónapra 3 x 10 f
HIRDÜNKESK:
6-éveses perit egy évtől 30 fill.
6-éveses perit egy évtől 15 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, május 12.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérolók: Istenek alkonya.
- Az arad-csanádi takarékpénztár részvénytőke emelése.
- Amerikai szédelgők Aradon.
- Kossuth Aradmegyének.
- A csipkék kora.
- Iskolafelügyelő-válság.
- Tárlistrendezés.
- Apa nélkül.
- Az aradi Irótársaság csődje.
- A vízvezeték botránya
- Wöfling Lipót teleplezése.
- Bomlás a szocial demokratsa pártban.
- Hubert Andor rehabilitálása.
- Az elbukott Horvátország.
- Barabás költözik.

Istenek alkonya.

Arad, május 11.

A politikai szélhámosságok krónikája ismét érdekes esettel gazdagodott. Nessi Pál képviselő ur Amerikába szökött. Egész egyszerűen, közönséges menekvő büntetés módjára hagyta el ezt a szép országot, melyet egykoron az ő neve nagysága töltött be. Ki ne emlékeznék erre a mártírra, aki a Kossuth nóta miatt katonai bíróság elé került, ott leoldotta tiszti kardját és egy hérosz lelki erejével dobta a bíróság elé. Milyen dicső, milyen nemes, milyen hazafias is volt ez a jelenet! Ámde akkor még nem tudták azt, amit ma, hogy ez a tántorithatlan hazafi képviselői állását, saját maga gyártotta nimbusát arra használta fel, hogy befont szegény hiszékeny embereket, visszaélt ügyvédi oklevelével, megkárosította ügyfeleit

és mindenkit, akit nevének és tekintélyének varázsa elvakított.

Szomoruan látjuk a parlament erkölcsi züllésének ez újabb tanubizonyosságát. A megújulás korszaka előtt csak Dienes Mártonról tudtunk: egy eset volt s az ország közvéleménye megdöbbenve, szinte szégyenkezve vette tudomásul azt, hogy politikai bizalmának letéteményese, törvényhozója ilyen aljas dolgokra vetemedik. Ámde a nemzeti kormány választásai napirendre hozták a politikai botrányokat. A hazug jelszavak által összetoborzott táborban az emberek hüek akarnak maradni a választási jelszavakhoz. A diszes sort kezdte Eötvös Bálint, folytatta Udvarny Ferenc s most beállt jó harmadiknak Nessi Pál. Mindmegannyi valaha hazafi, hü pártember és jeles törvényhozó volt. Ertettek a látszat hitének készpénzre való felváltásához. Számoltak a bűnnel, romlottsággal, mely ugy a politikai, mint társadalmi életet soha oly erősen meg nem mételtyezte, mint most. A népjogokat tömjénező hódolatban, a fényben, a pompában egyaránt: egyes embereknek önös, kicsinyes érdekei nyernek kielégítést. Innen van, hogy ezekkel az eszközökkel a dunaparti palotába juthat mindenki, aki a népámitás, a politikai csalás iskoláját jó eredménnyel kijárta.

Nekünk, a sajtó apró embereinek a jelen perceiben nagy érdekünk, hogy a parlament romlottságát, a megmételtyezett levegőben kiépült elvkalmárságát s erkölcsi züllöttségét a Nessi-féle esetekkel a közvélemény elé juttassuk. A képviselők

összesége, mely a népjogok és a 48-as nagy eszmék folytonos emlegetésével lopta be magát az ország törvényhozó házába, az a népképviselő, amely a függetlenségi eszmék erejéből támadt s mely azok dicsó multján élőködik ma is: szentségtelen kezekkel hozzányult a közszabadság legfélétebb kincséhez: a sajtószabadsághoz. Nem kutatjuk e ponton: miért és milyen célszerűségi okok vezették a kormányt e lépésében. De ki ragadunk a most folyó tanácskozásból egy momentumot, melyet minden percben, lépten-nyomon szeméretnek a sajtónak.

Azt hirdetik a tisztelt honatvák, hogy nálunk elszaporodtak a „sajtóbetyárok”, hogy ezek szabadon garázdálkodnak, ti-pornak becsületben, erkölcsben. S működésüket a sajtó megtűri s csak akkor közösi ki ezt a veszedelmes elemet, ha a kényszerűség parancsolja. Nos hát tisztelt urak! A képviselőház erkölcsének indexe mást mutat. Eötvös Bálint teleplezése után évekig ült bent a parlamentben; Udvarny Ferenc urnak — ki már hónapok óta erkölcsi hullá. — csak tegnap semmisítették meg megbízólevelét és Nessi Pál ur még másfél évvel ezelőtt nagy, igaz, becsületes hazafi volt az önök diszes soraiban.

Íme, hát ezzel a jelenséggel szemben ott van — hogy csak egyet említsünk — Fenyő Sándor, aki bűnének kiderülése percében megszűnt újságíró lenni. A sajtó kitagadta és megtagadott vele minden közösséget. Pedig ez az ur inkább volt beteg ember, mint gonosztevő. A parlament erkölcsi nagyságai csaltak, lop-

A hétről.

Marospartii idill.

Kinek a lelke forróvá aszott
S föl nem üditik mind a terraszok,
A csipkefödte keblek és karok:
Éjjel a Marosparton csavarog.

Szép a Marospart. Költői, csodás,
Tulnan a vári sok fa-óriás.
Körül malom-mécsék csillagja reng
Azért nem tetszik csak, mert a mienk.

Üres a töltés. A part mélyiben
Néhány kifáradt almás-móc pihen.
Párnája egy kevés vizes alom,
Ez nálunk a kikötő-forgalom.

Amott a vizmű kéménye áll,
Álmában is kormos füstöt zihál.
Álmán az a rémlátás villanik:
Hogy megtalálják váltani hajnalig.

S a mig a part így mind nyugalmasabb,
A mederben fecseg, csacsog a hab.
Bészél ok nélkül így órákon át,
Városatyának képzei magát.

Faggatja a Neptunnak léceit:
„Fáj-e még a tavalyi deficit?”
S odébb a szava szinte megkapó,
„Csak még egy évet várjon, hid apó!”

S megáll egy percre a terefere,
A gőzösöknek sipja szól bele.
Hangja a rétek pereméig ér:
„Ne higyj, mihelyt egy miniszter ígér!”

S gyarló füleknék a mi némaság.
Beszédbe fognak egymással a fák.
Ecetfával a csenevész fenyő:
„No mint esik az esti pihenő?”

S a Baross-parkban — éjfél tájba — tán
Igy szól a többihez egy rőt platán:
„Lám öcskösök, hogy igazam vagyok,
A fának kár születni Aradon.

Sok alig ver még zsenge gyökeret,
Kitépik durván önző emberek,
Mert tiz-husz év a mire elrepül.
Helyire tán egy laktanya kerül.

Közülünk több alig pár évig élt,
S a város máris halálra ítelt,
Hogy helyünkre épüljön új esoda:
Legyező-forma kulturpalota.

Talán az nap hullunk le rendre, mind,
Mikor Apponyi parancsa szerint
A fák napját tartják az iskolák,
S bennünket többől a fejsze kivág...”

Halálsejtéstől mind a fa remeg,
Levelükön sűrű harmat-könyök.
Majd távolabb, a sövények alól
Egy orgonabokor is közbeszól.

„S más formában is ér a sorsharag!
Sarlót belőlünk botokat farag,
A biztosoknak kard helyt ügyet ad:
Ezzel üssék — a párttitkár nyomát.”

Forgács.

Szerződés.

Irta: Adám Éva.

A műveletlen lélek nem bír azzal a fe-gyelmezettséggel, mint a művelt. Ezért gyak-ran látunk az egyszerű nép életében — falu helyen — egy-egy erősebb kitörést, mikor a benső indulatok gátat szakítva tombolnak. Sokszor véres, erős tragédiákat teremt a nyers erő, sokszor páratlan gazdag humor csillan föl benne.

Pár év előtt történt, mint bámésködő gyermek, magam is jelen voltam a pagy ese-ménynél.

tak, hamisítottak s mindezen bűnök mellett még sok ideig diszitették a jeles társaságot. Ez az igazság, mely ép úgy nem szólhat az újságírók igaza mellett, amint-hogy nem lehet mentője a parlamenti viszonyoknak.

Az újabb haláleset temetésre hiv bennünket. Egy szivhasogatón szomorú, bánatos gyászszertartás az, amelyen a magyar parlament becsületének újabb halottját hantolják el. Az ország legelső testületében, melynek a rendíthetetlen jellemek, az önzetlen hazafiak gyülekezetének kellene lennie, így hullnak porba a nemes fejek, melyeknek mi hasznát sem vette ugyan az ország, de a melyek éppen elégségesek voltak arra, hogy az, amugy is csorbult hírnevünket újabb sárral bemocskolják. Ezen a temetésen nagy gyászbeszédet kellene tartani az ország népeinek. Elmondani nekik, hogy óvakodjanak a szépszáju kalandoroktól. Le kellene szedni a hályogot, melyet a nemzet ítélőképességére a mandátuméhesek raktak, hogy az igazság éreje, szeretete és tisztelete újra életre keljen. Hirdetni, tanítani kellene országszerte ez alkalommal, hogy minden ember nemcsak önmagának, a nagy köznek is számadással tartozik. Intelmet, tanítást és sajnálatot érdemel csak az az ország, amelynek törvényhozó testületében Nessi Pálok is élhetnek és megélhetnek.

Nyomasztó gazdasági válság vészirei lepték el az országot. A gazdag anyaföld megtagadta a becsületes munkálkodás gyümölcsét. Szomorúan áll a magyar ember egyetlen reménye a most kopár szántóföld előtt. Talán Isten uja ez, mely a bűnbe sülyedt nemzetet ki akarja vezetni a szenvedés és nélkülözések tisztító tűzén át a fertőből, melybe önmagát juttatta. Talán bűnhődés ez a múltért, megváltás egy jobb jövőre. Legyen bármiképpen is: az erkölcsi sülyedés kenyeri a lelkünkbe szomorubb emléket vésnek, mint a mennyi aggodalommal nézünk az éhhalál borzalmi elé. Inkább a becsületes munka száraz kenyeren koplaljon ez az ország, semhogy bűnben, istenkáromlásban fogant bőségben rontsa le mindazt, a miért egy évezred küzdött. Mi bizunk becsületes magyar véreinkben. Ugy érez-

zük, hogy még nincsen minden elveszve, s most „jönni fog, mert jönni kell egy jobb kor”, mely után soha sem sóvárgott annyi szenvedésteljes percben, olyan bensőséggel ez a nemzet, mint a jelen igazán elszomorító perceiben.

Az arad-csanádi takarékpénztár részvénytőke emelése.

Ötezer darab új részvény.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 11.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár ma délelőtt összülést tartott, melyen ugy az igazgatóság, mint a választmány és felügyelő bizottság tagjai is részt vettek. A választmányi ülés helybenhagyó tudomásul vette a József főherceg-utí ház, az ugynevezett „Só és vámház” megvételét. A ház a jövő 1908. év végén megy át az intézet birtokába. Miután a takarékpénztár a régi épületet leromboltatja s újat emeltet helyébe, a város a közel jövőben egy impozáns palotával lesz gazdagabb.

E házépítésen kívül az ülés a részvénytőke felemelésének eszméjével is foglalkozott. A közönségnek és a pénzüpiacnak az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár iránt évről-évre fokozottabb mérvben nyilvánuló bizalma, valamint azon körülmény, hogy a takarékpénztár három fiókjintézete, és a hitelezések nagymérvű emelkedése oly jelentékenyen veszik igénybe a rendelkezésre álló készleteit, eredményezték azt, hogy halaszthatatlanul szükségessé vált az alaptőke felemelése.

Ez újabb alaptőkeemelés által az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár az ország egyik leggazdagabb, illetve legnagyobb alaptőke felett rendelkező pénzüpi intézetévé válik. Részvény- és tartaléktőkéje a mostani állapotot és tőkeemelését véve alapul, hét millió háromszázezer koronát fog kitenni, a mihez még hozzájönne az év végén a tartalékalapnak kijáró dotáció, a mely a múlt évben 106,000 koronára rugott. Tehát az egész alaptőke az év végén közel járna a hét és fél millió koronához.

Az új részvények kibocsátására vonatkozó részletek a következők:

Az új részvénykibocsátást egy, a folyó évi június hó második felében tartandó közgyűlés elé kívánja terjeszteni a pénzüpi intézet választmánya. A részvénykibocsátást akként tervezik, hogy ugyanannyi részvény bocsájtatnék ki, mint a mennyi jelenleg van forgalomban, tehát ötezer darab, úgy, hogy minden régi részvényre egy újabb részvény jutna. Az elővételi jog — önként értetődik — a régi részvényeket illeti meg, ez a jog azonban f. é. szeptember hó végéig érvényesítendő. A befizetés — eltérőleg a mostani sablonoktól — egyszerre történik az év vége előtt, december 24-én; esetlegesen előbb eszközölt befizetéseknél négy és fél százalék kamat fog a befizető javára számíttatni. A részvény kibocsátási ára hétszáz koronában lesz megállapítva és már az 1908. évi nyereségben részesedik ép úgy, mint a régi részvények. A részvénykibocsátásból befolyó három és fél millió korona a következő módon leendő felhasználása tervezetik:

2,000.000	korona	az alaptőke javára
500.000	„	az alapítandó nyugdíjalap javára
200.000	„	egy alapítandó „árfolyamkülönbözeti tartalék-alap” javára
100.000	„	„Ingatlanok tartalék alapja” javára és a még ezek után fenmaradó
700.000	„	a „Tartalékalap” javára.

Az eddigi sablonból kiválik az igazgatóság javára javasolt jutalék, mely eddig husz százalék volt és a részvénytőke felemelése után csak tíz százalékra van előirányozva.

De ezen redukált jutalék is csak azután jár ki, ha a tiszta nyeresémből a négy millióra felemelt részvénytőke öt százalékra, azaz kétszáz ezer korona a részvényesek részére ki lesz utalva. Fontos még az a kontemplált határozat is, hogy a tartaléktőke dotálása felett a közgyűlés szabadon rendelkezhetik, nem úgy mint eddig, hol a tartaléktőke dotálása kötelező volt, minek folytán felülosztalék adható nem volt.

Kiválóan érdekes az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár tervbe vett javaslata az igazgatósági jutalék tárgyában. Ez a javaslat a legszebben világítja meg azt a páratlanul álló önzetlenséget, amelyet az igazgatóság tanusít. Az igazgatósági jutalék tudniillik a régi szabályok és régi nyereség után husz százalék volt,

Sorozásra készülődtek a falu legényei. Akit besoroztak katonának, annak virág volt a kalapja mellé tűzve s valami hetyke önértet csengett a hangjában, ha kegyesen szóba állt valakivel. Esténként pedig összeülekezve hol bus, hol vidám nótázással verték föl a falu csendjét fél éjszakán át.

A besorozott legényeket aztán egyik atyafitól a másikig cipelték vendégségbe. Ők voltak egy ideig a falu nevezetességel.

Bármilyen anyamasszony katonájának való volt is a besorozott legény, a falu szemében hőssé vált.

Mikor elkövetkezett a berukkolás napja: talpon volt a falu kora reggel. A siratás az énekszóval összevegyült. Mindenkinél volt aki megsirassa, csak egyetlenegy legény állott, mint pusztaban a fa. A jó Isten is ritkán tesz olyan csodát, hogy valakitől úgy elszólitgassa a hozzátartozókat, mint ettől az egyedül álló legénytől.

Az egész csapat a falu főutcájára gyűlt. Onnan indultak egyszerre a harmadik helységbe, hogy a szolgabírósnál jelentkezzenek.

Az árva legény nézte, nézte a siránkozó embereket. Valami belenyilalt a szívébe. Tán sohase érezte ily közvetlenül, hogy se hozzá nem tartozik senki, se ő senkihez. Hacsak a jó Istennel nincs valami összeköttetésük.

Főlnézett hát a csillagok felé és egy nyakatekert káromkodással könnyített a lelkén:

— Hát engem senkise sirat?

Öreg cigányasszony kucorgott az út közepén. Látszott az arcán, hogy arra számít, most érzékeny a falu szíve, hátha valami hasznat húzhatna belőle!

Az árva legény szeme megakadt a sovány, rongyos, szárnalmas alakon. Odaszólt neki:

Te! Tudsz-e sirni?

— Hogy én tudok-e? Egyebet se teszek, — felelt a cigányasszony az ő szokott jargonjával.

— Hát sirass engem!

— Ne tréfalkozzék az ur...

— Ide hallgass, — folytatta a legény. — Tudod-e, hol van a szolgabírósnál?

— Igen, igen, instálom... messze van. A harmadik faluban.

Az öreg asszony arcán látszott, hogy nem szívesen beszél erről a magas hivatalról. Kellemtelen emlékei kezdtek háborgatni.

— Ne félj anyó! Nem vagyok én pandur. Csak egy olyan árva, szegény legény, akinek még istene sincs, nemhogy az volna, aki megsirasson! Ide hallgass! Kapsz egy pengő forintot, ha végig siratsz!

— Oh, hogy a mindenható isten áldja meg az ifiurat, — szólt az asszony és az egész arca kiderült.

— Ne kacagj! Hanem kezdj rá. Ugy ordits, ahogy a torkodon kifér. Hallod-e ezt a siránkozást? No hát úgy sirass engem, hogy minden ember ide nézzen! De szakadatlanul sirj végig az országuton, különösen a falukon keresztül,

ahol idegenek hallják. Lehet, hogy többet is kapsz egy pengőnél. De jól jegyezd meg: ha jól nem siratsz, ezeket az öreg csontjaidat összetöröm. Aztán mehetsz a szolgabíróhoz panaszra! Hát mersz-e vállalkozni? A sarkamban légy mindig!

Az utolsó szavak alatt már megkezdte a vén asszony a sirást. Mindjárt a legmagasabb hangból szedte a jajt.

— Lelkem, lelkem! Áldott jó lélek! Isten gyönyörűsége, áldott...

— Mi lelte ezt a cigányt, meg van-e bolendulva, hogy úgy ordít? — kérdezték egymástól az emberek és mindenki a hang irányába sietett.

Valami égbekiáltó, botrányos jajveszékelt csapott a vénasszony. Földre dobta magát, csókolt a legénynek a kezét-lábát, a földet is, ahova lépett.

Pillanat alatt ott volt mindenki és már nem sirtak a kisérők. Olyan komikus kétségbeeséssel jajveszékelt, hogy mindenki kacagott. A jó kedv ragadt és csak úgy csengett az utca.

— Induljunk legények! szólt az egyik. És mentek. Legelől az árva legény. Nyomában a rongyos, piszkos, ráncos vén cigánytőke hangos jajszóval, rémes ordítással.

Mentek, mentek. Gyalog az egész csapat. Már a falu határán is túljártak, de egy oktávval se szállott alább az ordítás.

— Lódulj innen, mert ha még félbe nem

holott a most felemelt részvénytőke után csak 10% lesz. Legmegfelelőbb válasz ez arra a vádra, hogy a részvénytársaságok tőkájüket az igazgatósági jutalékok emelése céljából emelik fel. Bár egyáltalában nem lehetne jogtalanok és méltánytalanok mondani, ha a nagyobb felelősség és nagyobb munkával elhalmazott igazgatóság jutaléka változatlan maradna, az aradcsanádi gazdasági takarékpénztár igazgatósága mégis lemondott a nagyobb jutalékról, noha annak redukcója tetemes.

Érdekes momentum az is, hogy az osztalék nagysága felett ezentúl a közgyűlés fog rendelkezni. Az alapszabályok azon intézkedése ugyanis, hogy a részvénytőke után eső 5%-on felüli nyereség a tartalékalapba helyeztessék, hatályon kívül helyeztetik, illetve a tartalékalap dotálása nem kötelező, hanem fakultatív. Ez azért is helyes, mert azt a célt, hogy egy hatalmas tartalékalap álljon a takarékpénztár rendelkezésére, már tökéletesen elérték.

A vízvezeték mérlege.

Heller Mór törvényszéki bíró (magasbíró) az aradi vízvezeték mérlegét, a következő indoklással:

Tessék a pohárba tiszta bort önten!

Amerikai szédelgők Aradon.

A petroleum-királyok.

Arad, május 11.

Nemrégiben hírt adtunk arról, hogy egy amerikai részvénytársaság alakult Clevelandban a magyarországi kőolaj és érclepek kiaknázására. A részvénytársaságnak alelnöke Geo Dilley és egyik igazgatója, Steiner Ede magyar származású vállalkozó a multkoriban Aradon tartózkodtak. Tudósítónk beszélgetést folytatott Steinerrel, aki eladta, hogy a vállalat öt millió dollár (25 millió korona) tőkével kezdi meg működését, amely összeg részvényjegyzéssel gyűlt össze. Steiner elmondotta továbbá, hogy a vállalat Máramaros megyében több petroleum- és érc telepet megvásárol és a magyar kereskedelmi kormány jóváhagyását is megszerzi.

Az amerikaiak ezután a fővárosba utaztak és lépéseket tettek a kereskedelmi kormánynál a vállalat működéséhez szükséges engedély megnyerése iránt. Allítólag egy befolyásos, az utób-

bi politikai mozgalmakban vezető szerepet játszott politikus támogatta az amerikaiakat. A kereskedelmi minisztérium azonban semmilyen kedvezményt nem adott a társaságnak.

Ebben az időben a Magyar Hírlap leplezte a magyar amerikai olajbánya részvénytársaság szédelgéseit. A leplezés érthető feltűnést keltett az Egyesült Államokban, különösen az ottani magyarság körében. A Magyar Hírlap az alábbiakat írja a részvénytársaságról:

E titokzatos „részvénytársaság” felkeltette érdeklődésünket. Utána jártunk a dolognak és megtudtuk, hogy a jeles cég teljesen ismeretlen a magyar petroleum iparosok körében. Illetékes helyen nyert értesülésünk alapján megállapíthatjuk még azt is, hogy a magyar kormány egyetlen fillér szubvenciót vagy más kedvezményt nem engedélyezett az állítólagos részvénytársaságnak. A magyar Kereskedelmi Múzeum new-yorki levelezője jelentést tett már erről a szédelgésről a kormánynak, amely amerikai konzulaink és szaktudósaink útján igyekszik Amerikába szakadt honfitársainkat az ilyen és hasonló fényes eredménnyel kecsegtető vállalkozások igazi értékéről felvilágosítani, tudjuk azonban, hogy ezen a módon alig lehet megóvni a közönséget a becsapásoktól.

Szükségesnek tartjuk tehát konstatálni, hogy az Első Magyar Kőolaj és Ércbánya r. t. hirdetése *közönséges csalás* és hogy igen rossz üzletet csinálhat az, aki I. C. Bloch „bíró” ur meggyőződésének hitére és tudomására bizza magát. Hogy ez az I. C. Bloch kicsoda, arról a bőszavú prospektus maga ad felvilágosítást. Tehát Bloch ur az Első magyar olaj és ércbánya részvénytársaság titkára és pénztárosa. Tehát ő rá van bízva, hogy mint titkár a *szédelgést titokban tartsa* és mint pénztáros a balekektől a pénzt beszedje. Ez az ur állít ki nyilatkozatot arról, hogy tudja, hogy a szóbanforgó társaság tulajdonosa 1800 hold földnek Magyarországon és hogy e földeken petroleumot találtak. A magyar petroleum-ipar legilletékesebb képviselői viszont azt állítják, hogy ilyen nevű társaságot nem ismernek és hogy az 1800 hold is csak a holdban lehet.

Az egész svindliben azt látják, hogy egy pár Máramarosból kivándorolt lengyel zsidó, kiknek lehetnek kisebb petroleumtelepeik, összeállt, hogy ezzel a nagyhangú prospektussal becsapják a szegény kivándorolt honfitársaikat. A legteljesebb nyilvánossággal kell tehát az

amerikai magyarokat kitanítani, hogy szédelgésről van szó és hogy ne hagyják magukat becsapni. Aki ezekbe a részvényekbe fekteti a pénzét, az mindjárt el is bucsuzhat tőle. Ezt a pénzt többé Bloch uron és érdektársain kívül senki sem látja.

Az Amerikai Magyar Népszava óva inti az amerikai magyarokat, hogy ne bízzanak ebben a társaságban. Felkéri a magyarokat, hogy ha esetleg olaj részvényeket óhajtanak vásárolni, egyelőre hagyjanak fel ezándékukkal addig, amíg az ügyet tüzetesen megvizsgálják. Az amerikai magyarok körében érdeklődéssel várják az ügy fejleményeit.

Kossuth Aradmegyének.

Megadta az államsegélyt.

2 millió utak építésére.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 11.

Az állam jótéteményeihez nem igen szokott Aradvármegye ma rendkívül örvendős miniszteri leiratot kapott. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter értesítette a vármegye közönségét, hogy az augusztusi közgyűlés határozatából kérelmezett *államsegélyt* a megyei uthálózat kiépítésére részben *már most megadta* és egyidejűleg fölhevítta az aradi állami építészeti hivatalt, hogy sürgősen készítse el és terjessze föl a kérdéses utak műszaki terveit.

Az államköltségen kiépített kért utak másik részére vonatkozólag pedig kijelenti a miniszter, hogy azoknak költségeit a jövő év költségvetésébe fölveszi és törvényhozási megszavazás után kiutalja. Különösen fontos még a leiratnak az az intézkedése, amely szerint Kossuth Ferenc a bihar-zámi műutnak aradmegyei részét *állami kezelésbe véteti* és ezzel Aradmegyét évi 70.000 korona költségnek viselése alól menti föl.

Hosszu idő után ez az *első* nagyobb állami hozzájárulás, amelyet a vármegye uthálózatának kiterjesztéséhez kormánytól kitudott vivni és ezért az államsegély tényleges hasznán kívül nagy tanulsága

hagyod ezt az őrjöngést, olyant huzok rád ezzel a bottal, hogy haláلودig lesz minek jajgass, — kiáltott rá egyik legény.

A cigányné az érzékeny figyelmeztetés után csak jobban ordított.

— Ennek fele se tréfa, — szóltak az emberek, de már egyáltalán nem mulattak a dologon. — Legyen eszed te Pali. Te fogadtad föl, csak rád hallgat, hát kergesd a pokolba innen!

— Csak hadd sirjon! — felelt a legény. — Sirasson hát engem is valaki! Fizetem! Sirj, te vén boszorkány!

— Sirok — sirok . . . Már a torkom is kiszáradt. Itt a faluban egy kis pálinka jó volna . . .

Megkapod! De a falun keresztül sirj a legkeservesebben!

Ugy is volt. Minden házból kifutottak az emberek, hogy mi történt?

Azonban addig siránkozott a vén cigányné, míg elakadt a hangja. Ugy berekedt, hogy még suttogni se tudott már.

— Sirj, te vén boszorkány! kiáltott a legény és addig addig iddógáltak az aton bánatukban, míg a jókedvük már a csillagoknál járt.

— Nem tudok sirni, — nyögte a vén asszony keservesen.

— Összetöröm a csontodat, ha nem siratsz! Arra nekem jogom van. Agyon is verhetlek. Te megszegted a szerződést, neked kutyakötelességed siratni engem!

— Nem tudok . . . nyögte az asszony. — Elveszett a hangom . . .

— No majd meghozom én, — szólt a leereszdedett legény és ütni, verni kezdte a cigányasszonyt, amíg csak össze nem esett előtte.

Csendörök jöttek szembe velük, akik a nagy láрма felé tartottak. A legénycsapat éppen tovább duhajkodott, csak a vén asszony maradt a csatatéren. Ott feküdt az utszélén. Mikor a csendörök megpillantotta, mintegy haldokló, olyan gyöngé hangon suttogta nekik:

— Agyonvert . . .

Kapott egy néhány ütést, az bizonyos, de kapott 5 életében ennél nagyobbat is, mégis vígan rőtta az országutat.

A csendörök azonban csak azt látták, hogy a hangja is elakadt az asszonynak.

— Irtózatosan elverhette az a legény, — szólt az egyik csendőr társához.

Nem telt bele pár perc és az árva legénynek volt a legnagyobb kísérete.

Két szuronyos csendőr, egy meszelős vén cigányné és a falu minden dologkerülő csudálkozó embere. Együtt vonultak be a szolgabíróhoz, hogy ezt a kis szerződészegést elintézzék.

Lais.

Irta: Jules Jamin,

Anaxagoras elhagyta Phrynet és találkozott egy másik asszonnyal, aki a dus réten lustán, gondtalanul feküdt.

Az asszony egykedvűen nézett rá. A tekintetéből hiányzott a bátorítás, de a megfélemlítés is. Anaxagoras tehát odalépett melléje.

— Madame! — szólt hozzá, mint Hipnolyt Racinnél.

— Uraim! — válaszolt a hölgy

— Félek, hogy zavarom kegyedet!

— Nagyon figyelmes! . . .

Szünet. Az asszonyok csak azért hallgatnak, hogy partnerük fölvegye a beszélgetés fonalát. Anaxagoras tudta ezt és csipkedni kezdte a hölgyet:

— Haragudna madame, ha én minden szó nélkül itt hagynám önt és folytatnám az utamat?

— Soha, seigneur!

— Es ha ledölnék ide a fübe az oldalához?

— Akkor sem!

— Es ha!?

— Még kevésbé!

— Tehát mit tegyek?

— Ami önnek jól esik!

— Kegyed nem tudja, ki vagyok én!

— Császár, filozóf, szerzetes, katona. Oly mindegy nekem! . . . Férfi, az csak férfi!

— Herkulesre, micsoda karaktere van kegyednek?!

— Nem tartozom a szabadgondolkodó hölgyek táborába. Sok szellemet, bájos külsőt örököltem a szüleimtől, akiket tizenöt éves koromban vesztettem el. Akkor a szülői ház lángok

is van a most elért eredménynek. A megye közönsége éveken át mindig csak fölratozott s holt betűoszlopokban kérte a kormány jóindulatának megnyilatkozását. Ennél az utsegélyezési ügyről azonban másképp volt. A megye fölratán kívül *Károlyi Gyula* gróf főispán személyesen is kérte a kormány tagjainál a segély kiutalását és eljárásában támogatták a vármegye országgyűlési képviselői is. Ha a vármegye vezetősége már régebben követte volna a szomszédos törvényhatóságoknak, különösen *Békésmegyének* azt a gyakorlatát, mely szerint a fő- és alispánok állandóan zaklatják a kormányokat mindenféle állami támogatásért, úgy ma Aradmegyének is fejlett uthálózata és több értékes, hasznos hajtó közintézménye lenne.

Kétségtelen, hogy a törvényhatóság vezetősége a mostani esetből le fogja vonni a tanulságot és nem fog többé abba a hibába esni, hogy csupán az írott kérvények halmazára fogja bízni azoknak a jogos kívánságoknak teljesedését, amelyekkel a kormányhoz fordul.

Kossuth Ferenc leirata teljes szövegében így szól:

Aradvármegye közönségének

Arad.

A vármegye törvényhatósági bizottságának 1906. évi augusztus hó 8-án tartott rendkívüli közgyűlésében 619. kgy. sz. alatt hozott és a vármegye főispánja által 452. sz. alatt fölterjesztett határozatára, — melylyel uthálózatának tökéletes kiépítésére az állami beruházási hitel terhére 2,568.40 korona segély engedélyezését kéri, — a vármegye közönségét a következőkről értesitem:

A vármegye törvényhatósági uthálózatába fölve s összesen 32,517 kilométer hosszú kiépítetlen közut-szakaszok közül az 1904. évi XIV. törvénycikkkel engedélyezett *állami beruházási hitel terhére*

1. a székudvar-sikló-otlaka-elek-kétegyházi th. közutnak 18.202 km.

2. az otlakai vasúti állomáshoz vezető th. közutnak 0.675 km.

összesen 18.877 km.

hosszban való kiépítését *engedélyezem* azzal, hogy a szóban levő közutak építését a *békés-*

vármegyei gyula-kétegyháza-eleki th. közutak együtt és kapcsolatosan még a *folyó évben* szándékozom megindítani. A szükséges építési költségösszeget a vonatkozó műszaki műveletek jóváhagyása alkalmával fogom megállapítani és a munkák végrehajtásának biztosítása után a vármegye közönségének a szükséghez mért részletekben rendelkezésére bocsátani.

Az uthálózatában még kiépítetleneknek kitüntetett többi th. közutszakaszoknak, úgy mint a vadászbarakonyi 13.500 km. és a déznai 0.140 km., összesen 13.640 km. hosszú utszakaszoknak a kiépítését azonban — tekintettel a rendelkezésemre álló beruházási összeg *korlátozott* voltára, valamint ezen utak *csékélyebb forgalmi jelentőségére*, — annál kevésbé áll módomban engedélyezni, mert az 1907. évi állami költségvetéssel a törvényhozásnak bejelentett utállamosítási program szerint a vármegyében az arad—soborsiu—dobrói, továbbá a nagyvárad—belényes—brádi th. közutak 87.49, illetve 31.82, összesen tehát 119. km. hosszban *állami kezelésbe fognak* átvétetni s ebből kifolyólag a vármegye utalapja mintegy *évi 70.000 korona fenntartási költségtől fog szabadulni* s ezzel oly kedvező helyzetbe jut, hogy a törvényhatóság önjerejéből is képes lesz ezen még fennmaradó 13.640 km. hosszú kiépítetlen törvényhatósági közut szakaszait kiépíteni.

Határozatának további részeiben a törvényhatósági uthálózat kiépített utvonalaik átépítésére kért 1.050.299 korona és a hidkiváltásokra kért 918.800 korona államsegély az idézett 1904. évi XIV. törvénycikkkel kizárólag kiépítetlen törvényhatósági közutak kiépítésére engedélyezett hitelből *eggyáltalán nem fedezhető*.

Megjegyzem azonban, miszerint a vármegye közönségét uthálózatának fejlesztésére irányuló törekvésében a magam részéről is *lehetőleg támogatni kívánván*, — a *fentjelzett utállamosításokat a törvényhozás hozzájárulása esetén az 1908. és 1909. években fogom megvalósítani*.

Végül értesitem a vármegye közönségét, hogy ezen intézkedésem közlése mellett az aradi m. kir. államépítészeti hivatalt egyidejűleg a fent engedélyezett utépítésekre vonatkozó *műszaki műveletek elkészítésére és sürgős fölterjesztésére utasítottam*

Kossuth, s. k.

A leiratot a legközelebbi közgyűlésen mutatják be a megye törvényhatósági bi-

zottságának, amely az ezuttal teljesítetlen utsegélyezésekért ez év folyamán újból fölír a kereskedelmi kormányhoz, hogy a várt segély a jövő évi költségvetésbe beillesztessék.

Iskolafelügyelő-válság.

Millig József nyugalomba megy.

A kulturtanácsosi állás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 11.

Aradváros törvényhatósági bizottsága e havi közgyűlésén *Millig József* iskolafelügyelőnek tudvalevőleg három havi szabadságidőt adott. Mint megbízható forrásból értesülünk, *Millig* iskolafelügyelő szabadságideje letelte után már nem is tér vissza állásába, hanem *nyugalomba vonul*. Az iskolafelügyelő ebbeli szándékát ma be is jelentette már *Varjassy Lajos* polgármesternek. *Millig* ugyanis negyven esztendő hivatali működésére, öreg korára és megrongált egészségi állapotára hivatkozva, kijelentette a polgármester előtt, hogy nyugalomra vágyik.

Millig József távozása a város iskoláinak ügyében forduló pontot jelez. A tanügy részére örvendetes perspektíva tárul fel, amennyiben a város vezetősége a távozó iskolafelügyelő helyét agilis, tetterős, a kulturális ügyekért lelkesedő emberrel fogja betölteni. *Varjassy* polgármester ezt a lelkes tanférfit *Kovács Vince* polgáriiskolai tanár személyében már meg is találta s a közel napokban szolgálattételre hívja be az iskolafelügyelőséghez. *Kovács Vincére* a helyettesítés alatt óriási feladat vár. Most fejeződik be ugyanis az iskolai év a községi iskolákban s a vizsgálóbiztosokat kell megállapítani az iskolafelügyelőségnek. Ebben a városi iskolákra nézve mozgalmas időkben *Kovács Vince* szakavatottságára és nagyfokú munkajerejére van szükség, hogy az iskolai év befejezése alkalmával fennakadások ne történjenek.

Az iskolafelügyelő távozásával életrevaló eszme vetődik most felszínre. A törvényhatósági bizottságban már régebben az a kívánság jutott kifejezésre, hogy szüntessék meg az iskolafelügyelői állást, amelyre nincsen szükség. E helyett kreáljon a város *kulturtanácsosi állást*, amelynek hatáskörébe nemcsak a város iskola-ügyei, hanem minden kulturális ügy tartozzék. Erre az állásra annál is inkább szükség van a város szervezetében, mert a közel jövőben létesítendő kulturpalota igazgatása központi vezetést igényel. A kulturtanácsosi állás szervezésével a város megtakarítaná az iskolafelügyelő fizetését s minden iskolai és kulturális ügy vezetésével egy szakavatott embert bizna meg.

Az *Aradi Közlöny* tudósítója a kulturtanácsosi állás szervezéséről beszélgetést folytatott *Varjassy Lajos* polgármesterrel. Tudósítónk előtt a polgármester az alábbiakban nyilatkozott:

— A kulturtanácsosi állás szervezésének terve ugyan most még nem aktuális, de nagyon is életre való. Én már többször gondoltam arra, hogy a város iskolaügyét és kulturális dolgait, olyan férfira kellene bízni, aki lelkesedik ezekért és ért is hozzájuk. Amint ez a kérdés időszerű lesz, én magam leszek az, aki a kezdeményező lépéseket megteszem. Anyit már most elmondhatok, hogy amint a kulturtanácsosi állást megalkotjuk, annak teendőivel csakis *Kovács Vincét* bízhatjuk meg. *Kovács Vince* a város tanügyeiért mindenkor lelkesedett. Amint valami kulturális cél eléréséről volt szó, *Kovács Vince* mindig az elsők között volt és a

martaléka lett s én a fagyasztóan hideg éjszakában félig meztelenül egy pokolian hosszú, sárga láng oltalma mellett léptem ki a világba, az életbe. Egy patak volt az első akadály az életemben s egy hajósegény a parton. A hajós becipelt a csónakjába és a szerelemről beszélt. Eleintén nem értettem, később, mikor megtudtam, mit akar, beláttam, hogy az egész igen egyszerű és közönséges. Elhagytam a ladikot és elmentem *Phynhus* király udvarába. Azt hallottam róla, hogy megölte az érzékeit.

Beszéltem a királynak a hajósról és sok más emberről, akik eltakarították utamból az akadályokat.

Ő is beszélt arról, amit a közönséges emberek szerelemnek neveznek.

— Egy élet az! — mondtam a királynak — amelyet csak barátainak nyújtok, ha vágyakoznak rá: a maradékot az állatoknak adom.

Mikor véget ért *Phynhus* háboruja, amelyet Rómával vívott, *Vénus* szigetére kerültem. Utálat fogott el a sok aljasság és brutáltság fölött, amelyet ott láttam.

Végre érezni kezdtem, mi a szerelem és elmentem *Diogenes*hez. Különös férfi volt, senkihez nem hasonlított és sokáig tetszett nekem. Ő és *Aristipp* betöltötték egy pillanatra az életemet s ami a fő, épp oly kevésbé foglaltak le engem, mint én őket.

A Xenokratessal való történetem ismeri. Soha emberi lény hasonló helyzetbe nem került, beismerem, meg voltam semmisülve. De lássa

— s ez megmagyarázza az én filozófiámat — ezt a csapást is kihevertem, elfelejtettem és vigasztalást találtam.

— Tehát — mondta *Anaxagoras* — kegyedet mindig a hidegsége vezette. Rosszabb, szívtelenebb, hűtlenebb volt, mint *Phryne*, anélkül, hogy mint ő — megtalálta volna a boldogságot! Engedje meg, hogy kérdéseket intézzek kegyedhez:

— Mit neveznek az asszonyok boldogságnak?

— Egy szép tunikát, hitelt, karkötőt, szépséget, szabadságot és egy adag karinthiai karmint.

— Hogy köthetjük le magunkhoz a kedvesünket?

— Ha az ember naponta háromszor elfelejti őket: egy asszony gyorsabban veszi észre a szeretője közömbös viselkedését, mint a szolgálatokat, amelyekkel a rendelkezésére áll!

— Mit tegyünk, ha megtudjuk, hogy bűnös az asszony?

— Eltitkolni, hogy ismerjük a bűnösséget, máskülönben soha nem javul meg.

— Mi a különbség egy szerető és egy filozófus között?

— Egy filozófus olyan szerelmes lesz, amennyire az asszony akarja.

Hogy lesz egy asszony erkölcsös?

Műveltess véle földet és hordass vizet a kutból!

sikerből az oroszánrészt mindenkor őt illette. Hogy csak egy dologra hivatkozzam: ott van a tanítókonviktus létesítése. Kovács Vincenem csak a konviktus létesítésével és benépesítésével, hanem ezzel a város idegenforgalmának emelésével is hervadhatatlan érdemeket szerzett. Mondom, ha a kulturtanácsosi állást szerveztük, akkor csakis Kovács Vince lehet a kulturtanácsos. Most egyelőre szolgálattételre hívom be az iskolafelügyelőséghez, hogy a szabadságra ment Millig Józsefet helyettesítse, amíg az iskolai év befejeződik.

A csipkék kora.

Párisi divatlevél.

Páris, május 8.

Végre meleg van! De nem ám úgy, mint májusban, hanem mint a kánikula kellő közepén. Nem baj, a fődolog, hogy már nem fázunk, didergünk s ha már lemondunk a tavaszról, legalább legyen bőseges részünk a nyárból.

Most már aztán teljes gyönyörrel átengedhetjük magunkat a divat tanulmányozásának. Hát hogy is kezdjem? Nincs divatos szín és nincs divatos szövet. Olyan dus a választék, hogy bármit válasszon is, mindenki biztos lehet benne, hogy divatos anyagot választott. Legérdekesebb talán az az ujtás, hogy a magas csihagullér és a kemény fehér gallér letűnt — a kerek kivágás, amely szabadon hagyja a nyakat, a legdivatosabb. S a nyakat csipke szegélyezi. Egyáltalán sok a csipke: szinte pazarul bánik vele a szabó s a varrónőnk. A ruha ujjá mind rövidebb lesz s a keztyű mind hosszabb. A ruhákra, bluzokra alkalmazott csipkebetét is mind áttetsző — eszünkbe se jut, hogy valaha fáztunk is. Mivel pedig a nyak szabad, feltétlenül szükségünk van egy túll- vagy tollboára. A szabókat is gyönyörűen csinálják és ebben aztán a szabónők képzelete nem ismer határt. Ezek a szabók leérnek az övig, lefelé mindinkább keskenyednek. A derék kezd hosszabb lenni; hozzájárul ehhez az ugynevezett „geisharedó”, mely megszelesíti a vállat és lefele keskenyedve, karcsuvá teszi az alakot.

A bluzt is rövid ujjal viseljük és nem lehet elegáns az a ruha, amelynek ujjá leér a kéz feijéig. Csak a felöltőnek, az angol rubának s az ugynevezett „trotteur”-nak hosszú az ujjá; egyébként menél elegánsabb a ruha, annál rövidebb és habosabb az ujj.

A köpenyeket most nagyon rövidre szabják és dusan díszítik tafotával vagy selyemmuszlin csikkal. Már béleletlen irlandi-csipke köpenyt is sokat láttam. Gyönyörűk, csudaszépek a fekete cluny-csipke átvetők selyemmuszlin béleléssel. Különbösen is ez a két fajta csipke a legkedveltebb: a cluny meg az irlandi.

A világos posztóból szabott empire-kabátokban ennek a stílusnak sok furcsaságait láthatjuk: a legtöbbje elől nyitott, hátul pedig a csücske le van kerétkitve, vagy hegyes. Nagyon csinos volt egy lila „flor”-ból készült kabátka, mely anyag szép ugyan, de viselőnek nem való. Emitt egy másik: a „Sada Jacco” köpenyke fekete florból készült, amely japán-hímzésű mellényre nyílik. Nagyon kedveltek különben a japánselyemből varrott ruhák. Azoknak a hölgyeknek, akikben megvan a vágy, hogy a sok nehézkes téliköntös után végre megmutathassák karcsu természetüket, dus választék kínálkozik boákban és esarpokban, amelyek hatásukban és szépségükben hasonlítanak a valódi prémhez. A prémet csipkével és muszlinudorral díszítjük és nyáron is viseljük.

Egyelőre a marabu uralja a divatot, szintugy a lágy, hattyutoll, amelyből kizárólag a fehéret viselik. A boákban csak festett tollakat látunk; azonkívül tetszetős nagyon a kínai krep, vagy a keleti selyemből készült esarp. Azok a hölgyek, akik télen nagyon elkényeztetették magukat a sok prémmel, most alig vannak meg e sálók nélkül.

Kalapokban a legszebbek a csillogó, áttetsző

szalmakalapok a legrégebb színekben, sanzsán árnyalattal. Leginkább szalagdíszesek s ha viragot is tűzünk rájuk, megadjuk a virágnak a maga természetes illatát. A legdíszesebb kalapok azért mégis csak a structollások, csak hogy e tollaknak nem szabad nagyon göndörítettnek lenniök: azt a hatást kell kelteniök, mintha már a levegőtől bomlottak volna széjjel. Nem mintha az ilyen egyenes toll szebb volna — de hát ha ez a divat. Érdekes még az, hogy a kalapokat valóságos tarkén viseljük s elől csupa dudor és apró fűrt a fejünk. Egy szó mint száz: az idény se hozott sok újságot. Egy kicsivel hosszabb a derek: megjött a furcsánál furcsább formájú szalmakalap és több vendéghaj, mint valaha. Erdemes e ilyen kevés újság mellett egyáltalán törődni a divattal?

Yvette.

Elvtársak közt.

— Egy szomorú esethez. —

Kardos (Izrael) Jakab, a híres szociálista vezér eltűnt. Ugyanekkor hiányt fedeztek fel a szociálista párt kasszájában. Két elvtárs az utóán:

— Bizony lsten, sztrájkba állunk! Van pénz bčvan!

— No no! Csak ne Kardoskodjék!

Tárlatrendezés.

A virágos ablak-pályázat.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 11.

Egyre serényebben folynak az iparosház összes termeiben rendezendő nagyarányú tárlatnak előkészületei. Az Aradi Képző- és Iparművészeti Társulat vezetősége mindent megtesz, hogy a közönség elé olyan kiállítással állhasson, amely külsőségeiben is szép és vonzó legyen.

Az iparosház elé ma állították oda a hatalmas butorszállító kocsit, amelyben a kiállításra kerülő szobrok és képek egy része megérkezett. Érdekes, hogy miután a kocsiból csak holnap reggel lehet kirakodni, a művészársaság vezetősége ma éjszakára egy rendőrt kért Sáriot Domokos főkapitánytól a közel kétszáz ezer korona értékű műtárgyak őrzetére.

A kirakodás holnap veszi kezdetét. Ugyancsak a holnapi nap folyamán kezdik meg, — ha ugyan az időből futja, — a képek részére szükséges állványok felállítását is. A rendezőség gondoskodott róla, hogy a kiállítás minél nagyobb külső díszrel nyílják meg s ebben az igyekezetében több művészet barát részéről önzetlen támogatásban is részesült. A Keller-féle virágkereskedés ingyenes virágdíszít. Domán Sándor pedig szőnyegdíszítést ajánlott fel a rendezőségnek.

A művészársasághoz napról napra érkeznek a vidéken lakó művészek bejelentései. Így legutóbb Pataky László és Rozsnyay István jelentették be, hogy több képpel vesznek részt a kiállításon.

A képek elrendezését Ufferbach Jenő festő művész vállalta magára. Miután a tárlaton több mint háromszáz műtárgy lesz kiállítva, köztük három méteres vásznak is, ez a feladat természetesen nagy körültekintést igényel és még nagyobb munkát.

A kiállításra a rendezőség izléses kiállítás katalógust bocsájt ki. Gondoskodás történt a felől is, hogy a képvásárlók rendelkezésére állandóan ottlegyen a tárlaton a társulat egyik tisztviselője, aki az eladást közvetíti. Kintzig János, a művészársaság elnöke állandó érintkezést tart fen az Országos Képzőművészeti Társulattal a kiállítás dolgában. Legközelebb már megjelennek a mostani plakátokon kívül a

kiállítás művészi plakátjai is, melyeket az Országos Képzőművészeti Társulai bocsájt az aradi egyesület rendelkezésére.

A művészársaság alapító tagjai sorába legutóbb belépett Dániel Endre.

Az egyesület vezetősége ezton hozza a közönség tudomására, hogy a virágos erkély- és ablakpályázat bejelentési határideje e hó végén lejár. Eddig már igen sokan jelentették be, hogy pályáznak a kitűzött díjakra, amely körülmény is igazolja, hogy a társulat városszépítési akciójában az első lépés is sikerre vezetett.

Apa nélkül.

A kellemetlen gólya.

Margitka dadái.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 11.

Csorbáéknál Makón 1905. december elején igen alkalmatlan időben jött meg a gólya. Csorba István jómódu gazda Juliska leányát látogatta meg, pedig férjénél sem volt szegény feje. Persze az egész familia nagyon restelte a dolgot, s Csorba István a fele vagyonát oda adta volna, ha az eset meg nem történik.

Miután azonban már megszületett a kis leány, mit volt mit tenni, december 4-én Csorba Istvánné összepakolta a kis ujszülöttet s elutazott vele Mária-Radnára. Első útja özv. Krivány Mátyásnéhoz egy mária-radnai bábaasszonyhoz vitte, akit megkért, gondoskodjék a kis leányról s végezze el valahogy a dolgot az anyakönyvvezetőnél is, de úgy, hogy az ő Juliska leányára semmiféle hátrány ne származzék ebből a kis balesetből.

Kriványné vállalkozott is rá s december 7-én elment a mária-radnai anyakönyvvezetőhöz és bejelentette a kis leány születését. Az adatokat azonban csaknem kivétel nélkül hamisan adta le. Így azt mondta, hogy ő maga is segédkezett a szülésnél, hogy a gyermek Mária-Radnán született stb. Miután az anyakönyvi hivatalban elvégezte a hivatalos bejelentést, meg is kereszteltette a leányt, aki a kereszttségben a Margit nevet kapta. Mindezt megvárta Csorba Istvánné, Margit nagyanja, s közben össze-vissza járta Mária-Radnát, hogy a kisleányt valahova dajkaságba elhelyezze. Végre akadt is vállalkozó Lakó Pálné személyében, aki menyecske leányára való tekintettel havi 3 forintért elvállalta a csecsemő szoptatását.

1906. április elejéig Lakóéknál volt a kis Margit s addig nem is esett semmi baja. Ekkor azonban Lakóék Romániába vándoroltak s Csorbáéknak más helyről kellett gondoskodni, ahol a kis törvénytelen gyermeket elhelyezték. Így került Csorba Margit Milos Károlynéhoz, aki 5 forintért vállalkozott az ellátására. Milosnénál azonban a csecsemő betegeskedni kezdett. Állapota napról napra rosszabodott, sorvadásba esett s néhány hónappal később, június végén már a halálát várták. Julius 1-én Milosné igen megijedt s orvost hivatott. A járási orvos, Bradean Athanasz dr. sorvadásos bélhurotot konstataált a beteg gyermekben s megállapította, hogy menthetetlen. Nem csalódott, mert a kis Margit másnap meg is halt. Az orvosnak rendkívül gyanusak lévén a halálozás körülményei s abban a meggyőződésben, hogy itt angyalcsinálókka van dolga, feljelentette Milos Károlynét a radnai főszolgabírósnál, amely az aradi ügyészséghez tette át az ügyet.

A megejtett nyomozás során kézre került Krivány Mátyásné is, s az ügyészség Milos Károlyné ellen gondatlanságból okozott emberölés-

ért, Kriványné ellen pedig közokirathamisításért emelt vádat.

Ma tárgyalta ezt az ügyet az aradi törvényszék Köller János kir. táblabíró elnöke alatt s miután Milosné tagadásával szemben nem látta beigazoltnak a vádat, Milos Károlyt a vád alól felmentette, özv. Krivány Mátyásné azonban bűnösnek mondta ki a közokirathamisítás vétségében s az enyhítő körülmények tekintetbe vételével három napi fogházra ítélte.

A vízvezeték botránya.

Megsemmisített mérleg.

Nem lehet hamiskodni.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 11.

Az aradi vízművek részvénytársaságának 1906. évi mérlege oly sorsra jutott, aminő csak a legkritkább esetben érhetne eddig nyilvános számadásra kötelezett vállalatok mérlegeit: a kereskedelmi bíróság azt, illetve a mérleget megállapító közgyűlési határozatot visszautasította és megsemmisítette. Az is igaz, hogy nyilvános számadásra kötelezett vállalat mérlege alig lehetett még olyan szemérmetlenül szabálytalan, mint aminőt a vízvezeték a legutóbbi üzleti évről „szerkesztett.”

Megirtuk, hogy a vízművek részvénytársaságát e mérleg készítésével milyen cél vezette. Azt akarta, hogy a mérleg minél nagyobb jövedelmet tüntessen ki, mivel a város és a vízvezeték között létrejött szerződés az utolsó hét év jövedelmének átlagát veszi alapul, mint amelynek öt százalékkal való tőkésítése képezi a megváltás összegét. Minél nagyobb jövedelmet mutat ki tehát a vízvezeték, annál nagyobb lesz a hét évnek átlaga és ennek megfelelően a megváltási összeg.

Az aradi vízművek részvénytársasága e szent cél érdekében két szabálytalanságot követett el. Mellőzött két oly leírást, amelyek egyikét a törvény, a másikat az alapszabályok írják elő. Nem irt ugyanis semmit se le a gépek, felszerelések és szerszámok értékcsökkenése címén és nem irt le semmit a kisorsolt részvények összege címén. Ez a két elmulasztott leírás a minimális számítás szerint 20,000 koronát tesz ki és ennek megfelelően a vízvezeték 1906. évi mérlege 20,000 koronával több jövedelmet tüntet ki annak ellenére, hogy sem a fogyasztás nem emelkedett, sem pedig az üzemköltségek nem csökkentek.

Kétségtelen volt, hogy a vízvezeték megváltásánál a város szakértői ezt a mérleget alapul nem fogják elfogadni. Az ügyefogyott mérleg azonban még ennyire sem jutott. Az aradi kir. törvényszék, mint kereskedelmi bíróság a mérleget megállapító közgyűlési határozatot nem hagyta jóvá, miután ez a kereskedelmi törvény és a részvénytársaság alapszabályainak rendelkezésére ütközik. A törvényszéknek erre vonatkozó végzése, amely a kereskedelmi joggal foglalkozó szakkörökben is bizonyára feltűnést fog kelteni, így szól:

Kérvénye az aradi vízvezeteki művek részvénytársaság aradi bejegyzett cégnek, melylyel az 1907. évi ápril 30-iki XI. évi rendes köz-

gyűléséről felvett jegyzőkönyvet jóváhagyás végett bemutatja.

Végzés.

Az aradi vízvezeteki művek r.-társasága által az 1907. évi ápril 30-án megtartott évi rendes közgyűlésén hozott ama határozata, mely szerint az 1906-iki üzleti év tiszta nyeresége az 1905. évről áthozott 5035 korona 94 fillérrel együtt 91054 korona 10 fillérben állapított meg, az aradi kir. tszék mint keresk. bíróság által megsemmisítettik és minden következményeivel együtt hatályon kívül helyeztetik és utasítatik az aradi vízvezeteki művek r.-társaságának igazgatósága, hogy legkésőbb 30 nap alatt újabb közgyűlés összehívása iránt intézkedjék.

Indokok:

A társasági alapszabályok 7. és 31. paragrafusába, valamint a keresk. törvény 199. paragrafusának 1. pontjába ütközik az aradi vízvezeteki művek r. társaság közgyűlésének ama határozata, amely szerint az 1906-ik üzleti év tiszta nyeresége az 1905. évről áthozott 5035 kor. 94 fillérrel együtt 91054 kor. 10 fillérben állapított meg. Ugyanis az alapszabályok 31. paragrafusában kötelezőleg van előírva, hogy a társulat évi tiszta nyeresége akként állapítandó meg, hogy az évi bevételekből az igazgatási, fentartási és üzemköltségeken kívül az évi törlesztési összeg is levonandó. Mídon tehát a közgyűlés az 1906. évi nyereség- és veszteségszámla költségek-rovatából a törlesztési terv szerint kisorsolandó 68 részvény törlesztésére fordítandó 16320 koronát *kellően elfogadható indok nélkül kihagyta*, az alapszabályok 7. és 31. paragrafusait sértette meg.

De az 1906-ik üzleti év nyeresége megállapításánál a kereskedelmi törvény 199. paragrafusának 1. pontja is megsértetett. Mert szembeillő módon az 1906-ik üzleti év terhére értékcsökkenés címen a r. társaság gépei, szerszámjai, felszerelése, berendezési tárgyai, vízmérői értékéből *mi sem hozatott a veszteség- és nyereségszámlában levonásba*, holott a megelőző 10 üzleti év mindegyikében a veszteség és nyereség számlában az érintett címen a költségek rovatában mindig egy jelentékeny összeg szerepel.

Az elősorolt indokokból kellett tehát az 1906-ik üzleti év nyereségét megállapító közgyűlési határozatot következményeivel együtt megsemmisíteni és az *igazgatóságot új közgyűlés egybehívására utasítani*.

Végül meghagyatik az igazgatóságnak, hogy az alapszabályok 37-ik paragrafusában megjelölt Arad szab. kir. város törvényhatóságával kötött megváltási szerződés egyik másolati példányát, a cégiratok mellett leendő megőrzés végett 15 nap alatt mutassa be.

Aradi kir. törvényszék, mint kereskedelmi bíróságnak 1907. május 9-én tartott üléséből.

Heller Mór s. k.
előadó.

Az aradi kir. törvényszéknél az ügy előadója Heller Mór kir. törvényszéki bíró volt, aki ez alkalommal is rászolgált arra az elismerésre, hogy a kereskedelmi társaságok mérlegeit, alapszabályait és közgyűlési határozatait nem a másutt tapasztalható sablonos felületességgel intézi el, hanem mindenkor lelkiismeretes gondossággal és kiváló érzéssel vizsgálja meg, hogy azok a kereskedelmi törvények szellemének megfelelnek-e. Ily módon sok esetben a társaságok tagjainak érdekei óvatnak meg, a jelen esetben pedig egy olyan, rosszhiszeműségre épített szándékot hiúsított meg, amely Aradváros közönségét akarta megkárosítani.

Barabás költözik.

*

Barabás Béla ügyvédi irodáját és lakását augusztus 1-én végleg Budapestre helyezi át. A Rákóczi-úton már bérelt is lakást, a hová költözni fog.

*

A butorszállító kocsik utja sokszor jelent nagy eseményt. Például, ha valakit a miniszterelnöki palotába, vagy onnét kiköltöztetnek. Hanem az a butorkocsi, amely Barabás Bélát Aradról Budapestre költözteti, talán még az előbbieknél is érdekesebb változásokról, viláfordulásáról beszél.

Elválik egymástól két elválhatatlan fogalom: Arad és Barabás. Minden gondolata, minden érzése ehhez a városhoz kötötte. A széky nemességét sohase emlegette; de azt, hogy az aradi asztalosmesternek fia, mindig. Az apja Barabás Péter is lelkes munkása volt e város közügyeinek, mint a törvényhatósági bizottság tagja. Az apa népszerűsége egyengette az ifju Barabás előtt az érvényesülés, a népszerűség első útjait. S a tüzes szónokot szeretetükbe fogadták a társaságok, s az ügyes tollu fiatal ember az újságíró céhnek is tagja lett.

A pálya azonban csakhamar tágasabb, több virágot termő mezőkre vitte. Ugy mondják, a gyomaiak egyszer meghallották, amint a vértanu-szobor előtt beszédet tartott. A lelkes szónokot megkivánták képviselőnek: meg is tettek azzá.

A politikában a szerény vidéki honatyából a mértékadó személyek közé került. A katonai kérdések lavínájának megindultakor ő volt ennek a vezérszónoka. S ennek révén az országban is mind népszerűbbé vált. A népszerűségnek egyik híres tűzpróbája volt, amikor Nagyváradon, a Tiszák ősi fészkeiben megbuktatta Tisza Kálmánt. Aradon volt ép, amikor ez a meglepő diadal híre jutott. Az újságírónak, aki hírül hozta az országos szenzációt, ezt mondta:

— Látja, a nagyváradiak, hogy megbecsülnék. A magam szülővárosa ezt nem tenné velem . . .

Pedig megtette. A következő ciklus kezdetén ő meghédította szülővárosát a függetlenségi pártnak, a szülővárosa pedig őt. Ugyanakkor a váciak is megválasztották. Barabás egy percig se habozott. A váciaknak azt üzenté:

— A szülővárosom választott meg: nekem itt kell maradnom . . .

De rövid időközben jött egy új választás. Új választás, amelyet ép az tett szükségessé, hogy Barabás Béla segítségével megteremtették a békét. Az új választáson Barabást Aradon kívül még két kerületben választották meg: Nagyváradon és Budapesten, az Erzsébetvárosban. Barabás a budapesti mandátumot tartotta meg de a véletlen úgy akarta, hogy a bejelentést elkésve adja be, s ezért a budapesti mandátumra új választást rendeltek el. Az eredmény ismeretes: a kormánypárti Barabást megbuktatta Eötvös Károly. A függetlenségi párt sietett alelnökét a leghamarabb megüresedő mandátummal, a nagykörösivel kárpótolni.

Hanem ez az eset az első válaszfalat vonta Arad és Barabás közé. A leghívebb rajongói fejcsóválva jártak-keltek. A hihetlent inkább hitték, mint azt, hogy Barabás az aradi mandátumot nem fogja megtartani. És mégis megtörtént. Az egymástól való eltávolodást azután más dolgok is sietteték. Valamelyik városi közgyűlésen Barabás Béla szembehelyezkedett.

a törvényhatóság többségével. Mikor leszavazták, azzal fenyegette meg a várost: majd teszt róla, hogy ezt a határozatot megmásmásítsák. Joga volt hozzá, de Barabástól ez mégis fájt az aradiaknak. S az ilyen hangulat a meggondolatlan haragra ad tápot. A legközelebbi közgyűlésen a város kibuktatta a közigazgatási bizottságból. Ugyanakkor történt ez, amikor a diszpolgári oklevelet átadták neki.

S a haragos felek nem közeledtek egymáshoz. Barabás kijelentette, hogy nem teszi be a lábát a törvényhatóságba. Nem is vett részt a város dolgaiban.

Most pedig költözik. Nem egy várostól: egy világtól, egy hatalmas, érdekes mozzanatokban teli multtól válik meg Barabás. Amelyben olyan csodálatosan találkozott a két véglet: a rajongó szeretet után a merev elhidegülés. Az ifjúkor emlékei, a gondolatvilág, amelyből kuruc érzéseit erősítette, nem tudták tovább idekötni. Elmegy, s nem hagy itt egyebet, mint néhány barátot és két sirt. Az egyik az apjáié, a másik az egyetlen fiáié.

A fővárosban élő országos politikusok különféle emberekből állanak. Budapesti bennszülött kevés van közöttük. Mánás, aki az év bizonyos részét fővárosi kastélyában tölti, a többit az ősi fészeken, már több. Hanem aztán van olyan, a kinek a gyökere másutt, a vidéken nőtt. Hosszu időn át csak vendége volt a politika székvárosának, s örült, ha vakációra hazasiethetett. Egyszer csak azt látják, hogy állandóan Budapesten marad. Nem siet haza; a otthon Budapesten marad. Elnyelte a vasgyomru főváros őket. Barabás Béla is beléolvad a fővárosba. Bizonytalan nem tagadja meg aradi voltát, s a szíve nem zárja ki magából a szülővárosa dolgai, földjei iránt való szeretetet. Hanem az idő lassan, lassan, lassan, sok mindenre képes. Talán sok idő se múlik el, s Barabás az országos politika porondján nagyobb lesz hírben, tekintélyben, talán rangban is, hatalomban. Nekünk, Aradnak azonban már, akkor: idegen.

Bomlás

a szociáldemokrata pártban.

Ehűnt összegek.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 11.

A magyarországi szociáldemokrata-párt központi vezetőségében már régebben bomlás észlelhető. A szakadás első jelei akkor mutatkoztak, amikor a párt évi közgyűlése alkalmával a pártvezetőség több tagját kibuktatták és helyüket másokkal töltötték be. A pártnak ezt az eljárását antiszemita színezetben tüntették fel egyesek. A vezetőségben beállott változás azonban csakis abban nyeri magyarázatát, hogy a párt nem volt megelégedve eddigi vezetőinek működésével. Az utóbbi időben — mint fővárosi tudósítónk jelenti — a szociáldemokrata-párt kebelében beállott teljes bomlásról elterjedt hírek pozitív formában jártak be a főváros politikai köreiből. Beszélik, hogy az új pártvezetőség a pénzügyi körülményi szabálytalanságok nyomára jött, s hogy a párt pénztárából tetemes összeg hiányzik. A szociálista-párt válságáról és a felfedezett sikkasztásról fővárosi tudósítónk az alábbiakat jelenti: A pártvezetőség tagjai és az eddigi vezetők megbeszéltek egymás között s a kongresszus által inaugurált új pártve-

zetőség a párt ügyeinek átvételekor nagy hiányokat és szabálytalanságokat konstataált úgy az adminisztrációban, mint a pénzügykezelésben.

Sorra dobálják ki a pártból a bűnösöket, a pénztárt pedig már h-tek óta rovancsolják s azóta a párt anyagi ügyeinek eddigi intézője Kardos (Izrael) Jakab sehol sem mutatkozik.

A pártban nagy a fejetlenség az ilyen állapotok miatt s bizonyos, hogy a szociáldemokrata párt agitacionális működése jődőre meg van bénítva.

Vizvezeteki népdal.

Éneklő: a mérleg.

— Szép is vagytok, jó is vagytok,
Csak egy kicsit hamis vagytok!

Az aradi író-társaság csődje.

Az örök színműpályázat. — A Kölcsey egyesület szűkeblősége. — Szervező-bizottság, amelyik nem szervez. — Nem lesz több irodalmi zsúr. — Tiszttakar nélkül. — Elmaradt évkönyvek. — Új szervezkedés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 11.

Hónapok óta folyik már a legteljesebb csöndben az aradi író-társaság feloszlási processzusa. A Kölcsey egyesület fenhatósága alatt „működő” társaság kebelében időtlen idők óta a legteljesebb fejetlenség uralkodik s Aradnak egyetlen irodalmi egyesülete, mely kulturális hiányt pótol, ma már a legteljesebb szétzúllás útján van. Mindenfelé megnyilatkozik a kiáltó tehetetlenség, amely az író-társaság fejetlenségének a következménye. Ez amig Temesvárott az Arany János-társaság, Szegeden a Dugonics-társaság, Nagyváradon a Szigligeti-társaság virágzó, erős eszköze a magyar kultúrának, Aradon az egyetlen ilyen egyesület is kénytelen működését beszüntetni.

Napról-napra érkeznek a helyi lapok szerkesztősejéhez olyan levelek, amelyek az író-társaság által közel másfél esztendeje hirdetett és közel egy esztendeje lejárt színműpályázat sorsa felől kérdezősködnek. Egész csomó írónak, — köztük néhány elismert nevének is, — a munkája ott hever a bírálóknál. És döntés mind máig nincs és nem is lesz addig, amíg a nagy nyilvánosság előtt keményebb hangon számon nem kéri a pályázók a Kölcsey-egyesülettől ezt a felültetesszerű eljárást. Annyi máris bizonyos, hogy az irodalmi szakosztály örök-idekre diszkreditálta magát ezzel a furcsa eljárással, melyhez hasonlót aligha jegyeztek fel az irodalmi egyesületek annálesiben. A színműpályázat sorsa az egyesület tagjainak teljes elkedvetlenedésére vezethető vissza. Ennek az elkedvetlenedésnek főleg az anyaegyesület szűkeblősége az oka. A Kölcsey-egyesület ugyanis a megszavazott évi segínyt, amelynek összege amúgy is nevétségesen csekély, nem bocsájtotta egy összegben a társaság rendelkezésére és nem respektálta az író-társaságnak saját kebelében hozott határozatait sem. A Kölcsey-egyesület a 600 koronán kívül miben sem segítette a társulatot, sőt egyes hatalmi kérdések felvetésével végleg elkedvetlenítette az összes működő tagokat. Ahelyett, hogy összefogott volna a szakosztályjal a kulturális célok érdekében, egyenesen féltékenységi politikát folytatott. És sikerrel. Az író-társaság ma már csak fogalom. Tényleg azonban nincs. A legutóbbi működése a társaságnak az volt, hogy szervezőbizottságot küldött ki az egyesület újjászervezésére. A szervezőbizottság

azonban össze sem ült. Ez az akció is elaludt, ami azt jelenti, hogy az író-társaság megszűnt lenni. Az irodalmi zsúrok, amelyek eddig is elmaradoztak időközönként, a legutóbbi zsúrral megszűntek. Az író-társulatnak nincs elnöke, nincs vezetője, a tagok nem törődnek az ügyekkel. Az évkönyvek egyrésze elmaradt: beállott a teljes a csőd.

A társaság néhány tagja most erős akcióval indított, hogy egy, a Kölcsey-egyesülettől különálló társaságot szervezzen a temesvári Arany János-társaság mintájára. A disszidensek már a közeli napokban a nyilvánosság elé is lépnek. Amint értesülünk, az egyesület a Csiky Gergely irodalmi társaság nevet veszi fel s minden irányban modern működést fog kifejteni. Az új egyesülés számára már sikerült is a szervezőknek az aradi írók javát megnyerniök.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Uránia tudományos színház előadása. Hétfő: Uránia tudományos színház előadása. Kedd: Szevillai borbély. Az olasz gyermek-opera vendéjátéka. Szerda: Alvajáró. Az olasz gyermekopera vendéjátéka. Csütörtök: Carmen. Az olasz gyermekopera vendéjátéka. Péntek: Mari, az ezred leánya. Az olasz gyermekopera vendéjátéka. Szombat: Don Juan. Az olasz gyermekopera vendéjátéka.

* Szirének hazája. Második előadását tartotta ma este az Uránia tudományos színház Tormay Cecile hangulatos megírt szindarabját, a Szirének hazáját adták elő. A darab vonzó előadásban mutatja be Sziciliát, ezt csodaszép paradicsomot. A közönség nagy érdeklődéssel kísérte az előadást. Holnap est Szundy Károlynak, a tehetséges fiatal írónak nagy sikert aratott, a Tiszamentén című darabja kerül előadásra. A szerző személyesen olvas fel. Ferrari lovag betétül nagyon szépen énekel két olasz dalt. H. G.

* A „The Olympia” Aradon. Szenzáció szánba menő meglepetésről gondoskodott Arad város és környéke részére Szendrey Mihály színgazgató. A nyári színekör megnyitására — pünkösdi ünnepekre — nagy áldozatok árán szerződtette ugyanis a „The Olympia” mozgó fénykép-színházat. Aradvárosa ezzel megelőzte hazánk összes színházait, amennyiben Arad mutatja be először az Olympia csodás előadásait, amelyek a tudomány, keleményesség, művészet legmagasabb fokán állanak. Ez vendégszereplés ismertetésére legközelebb visszatérünk.

* Az Uránia színház előadása. Holnap, vasárnap érdekes estében lesz része az aradi színház közönségének. Szundy Károly Tiszamentén című darabja kerül előadásra az alkalomra színpadra, melynek egy részét maga a szerző olvassa fel. A darab, melynek az eddigi magyar társulatok eredményéhez képest színpadon nemigen sikerült nagy sikere volt, rajongó magyar fajszeretettel ismerteti a Tiszamentén azokat az érdekességeit, amelyekről nagy keveset, sőt majdnem semmit sem tudunk. Maramaros csodaszép vidékei után sorra kerülnek el előttünk a sóbányák mélyében felelő élet képei, a rengetegek világának poétikus mertetése, a Rákóczi-idek kuruc emlékei, Jókai Gyuri országot kacagató tréfái, szébbnél szebb magyar dalok, melodramatikus előadásban híres szegedi árvíz, a régi és az új Szeged sok kedves humoros alakjával, végül a betyárélet, szébbnél szebb álló s mozgó képek seregében. Délután mérsékelt helyárrakkal Péter Gyula: Pénz ő felsége című darabját mutatja be a színház Hétfőn este utolsó előadásra. Ráth István kacagatóan humoros darabja London kerül színpadra.

* Az olasz gyermekopera előadásai. Szenzáció számba menő színházi estéket élvez a jövő héten az aradi publikum. A világhírű olasz gyermekopera társulat vendégszerepel öt estén át nálunk, hogy bemutassa művészi tökéletességű előadásait. A gyermekopera teljes összjátékban mutatja be a műsorán szereplő előadásokat és különös érdekességet kölcsönöz előadásainak, hogy maga a primadonna sem idősebb 15 évesnél. A társulat Carmenban mutatkozik be.

Nessi Pál megszökött.

Egy karrier vége.

El, Amerikába!

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 11.

Nessi Pál, aki a magyar parlamentnek egykor sokat szereplő tagja volt, s akit egyik másik afférja révén sokat emlegettek az egész országban, eltűnt a fővárosból. Nessi volt az, akit a kolozsvári Gotterhalte botrány miatt tartalékos hadnagyi rangjától meg akartak fosztani. Ő azonban megelőzte a katonai bíróság ítéletét s önként dobta el magától hadnagyi rangját. Nessi Pál a parlamentben minden különösebb mozgalomban részt vett, mindenkor az első helyen állt a harcban, később azonban gyanus manipulációkba keveredett s lassanként teljesen lejárt magát. Képviselősege utolsó éveiben is többször meghurcolták, holmi patika szerzési csalásokkal kapcsolatosan is gyakran emlegették nevét s végül teljesen lehetetlenné tették. Az utóbbi években már olyan rossz híre volt, hogy mikor a mandátuma lejárt, nem is kísérlette meg, hogy újra hozzá jusson. Azóta csak tengődött a fővárosban, amely annyi kétes egzisztenciát befogad. Hogy miből élt, azt azok a feljelentések igazolják, a melyeket a becsapott emberek ellené tettek. Nessi Pált már a múlt hónap közepe óta nem látták Budapesten, a mai napon azonban már bizonyossá vált, hogy a hányatott életű volt képviselő megszökött, s valószínűleg Amerika felé vette útját.

A szökés részleteiről a következőket táviratozza budapesti tudósítónk:

A szökés.

Ma délelőtt a rendőrség tudomására jutott, hogy Nessay Pál volt országgyűlési képviselő és ügyvéd megszökött a fővárosból. Nessi ellen ugyanis legutóbb Németh Gizella magánzónó tett feljelentést a rendőrségen, hogy egy követelését Nessi behajtotta, de nem számolt el vele, hanem a maga céljaira fordította. Németh Gizellának ugyanis követelése volt Jónás Gyula divatáru kereskedőtől. A követelés peresítésével a magánzónó Nessit bizta meg. Nessi meg is nyerte a pört, amennyiben a bíróság 1000 koronát ítelt meg. Nessi a pénzt felvette Jónástól, de amikor Németh Gizella jelentkezett a pénzért, az ügyvéd különböző ürügyekkel huzta, halasztotta az 1000 korona átadását. Utóbb, amikor a magánzónó fellátogatott Nessihez, nem találta otthon. Többször megismételte a látogatást, de egyszer sem tudott vele beszélni. Végre is a rendőrséghez fordult és megtette Nessi ellen a feljelentést. Sándor László dr. rendőrkapitány mára idézte be Nessit, helyette azonban Györffy Gyula dr. ügyvéd

jelent meg s közölte Sándor László kapitányal, hogy Nessi még április 20-án elutazott a fővárosból.

Elutazása előtt levelet intézett hozzá, amelyben közli, hogy megrongált idegzetére való tekintettel kénytelen elvonulni valami hidegvizgyógyintézetbe. Addig, amíg rendbe nem hozza a baját, senkinek sem árulja el tartózkodási helyét. Felkéri Györffyt, hogy irodája ügyeit távollétében vezesse és pörös ügyeiben helyettesítse. Györffy e felkérés folytán Nessi Pál Siputca 16. számú lakásába költözködött s ideiglenesen átvette az iroda vezetését. Május 6-án, amikor a Nessi íróasztalában levő aktákat rendezte Györffy, egy nyitott borítékot talált, amely az ügyvédi kamarának volt címezve.

A borítékban Nessinnek egy levele volt április 20-iki kelettel, amelyben Nessi értesíti a kamarát, hogy lemond az ügyvédség gyakorlatáról. Györffy a levelet nyomban elküldötte az ügyvédi kamarának, amelynek választmányát a jövő hét csütörtökére hívták össze ülésre, hogy határozzon a lemondás fölött és Nessi irodája számára helyettesítést rendeljen ki.

Györffy Gyula ezen közlése után nyilvánvaló lett, hogy Nessi gondos előkészületek után megszökött a fővárosból. A rendőrség nyomban a legügyesebb detektiveit bizta meg a nyomozással, Kalmár Hugó vezetése alatt. A nyomozás során az a gyanu merült fel, hogy Nessi, ha elhagyta a fővárost, ezt csak pár nappal ezelőtt tehette. Többen látták ugyanis Nessit a fővárosban még a múlt héten is. A megszökött ügyvéd a Sip-utca 16. szám alatt lakott. Itt volt az irodája is. A feleségétől még 1905. novemberében különvált s azóta válópör folyik közöttük.

A károsultak.

Nessi magával vitte 10 éves Pál nevű kis fiát, aki a negyedik elemi osztályt járja most a Wesselényi-utcai iskolában. Az ügyvéd házvezetőnője Balog Karolina 20 éves leány volt. Április 20-án Nessi röviden elbucszott a fiától és a házvezetőnőnek azt mondta, hogy Szolnokra, azután Békésre megy tárgyalásra. Pénzt hagyott hátra, hogy a fia távollétében szükség ne szenvedjen. Azóta nem látták a házban. Levelet sem írt. Amikor április 20-án elakarta hagyni a lakását, a ház előtt találkozott még a bátyjával Nessi Gyula kéményseprő mesterrel. Mintegy tíz percig beszélgettek, azután külön váltak. Nessi Pál kocsiba ült és elhajtatott. Ekkor látták utoljára a Sip-utca 16. számú házban.

Hogy Nessi attól fogva hol rejtőzött, nem tudja senki. Április 30-án megjelent a Sip-utca 16. számú ház felügyelőjénél ifjú Sprung János, a Központi-szálloda tulajdonosa és kifizette Nessi lakásának a májusi negyedre esedékes házbérét, 450 koronát és egyúttal fel is mondotta a lakását, amelyet a jövő negyedre már Györffy Gyula bérelt ki. A rendőrség most ki fogja hallgatni ifj. Sprung Jánost is, aki valószínűleg tud utbaigazítást adni arra vonatkozólag, hogy Nessi milyen módon juttatta hozzá a májusi házbért. Annyit már is tudnak, hogy Nessi nem lakott a szállóban és hogy a tulajdonost is becsapta.

Nessi Pál ellen az utóbbi időben öt újabb feljelentés érkezett a főkapitányságra. Ezek között van Pochenika Frigyes bécsi rendőrfalgalmazó is. Pochenika bejelentette a rendőrségen, hogy a gyámfia, Hlavács Sándor megbizta Nessit, hogy hajtsa be egy követelését Pajor Sándor hidegvizgyógyintézet tulajdonoson. Nessi behajtott 800 koronát, de a pénzt elköltötte. Nessi ellen jogérvényes ítélet is van. Három hónapi börtönrre ítélték sikkasztás miatt.

Az utolsó üzlet.

Ifjabb Sprung János, a Központi-szálló tulajdonosa ma délután jelentkezett a főkapitányságon és előadta, hogy a Nessi és Sprung-családok évszázados barátságban állnak egymással.

Együttjártam Nessi Pállal a piaristák gimnáziumába — mondotta Sprung — és mindig a legbensőbb barátság fűzött egymáshoz. A pénzt a képviselőválasztásokhoz is én adtam és mindig segitettem anyagilag. Egy hónap előtt hoztam jött Nessi és azt mondta, hogy pénzre van szüksége, de kölcsönt többé nem fogad el, mert ugyis tudja, hogy nem tudná visszafizetni. Nessi akkor azt az ajánlatot tette, hogy vegyem meg 1200 koronáért a könyvtárát és 400 korona előleget kért, amit meg is adtam neki. Április 20-án, szökésének első napján járt utoljára nálam Nessi, aki akkor arra kért, hogy amennyiben április 30-án nem jelentkeznek nálam, a könyvtár árából fizessem ki a házbérét, 450 koronát. Ezt meg is tettem. Hogy hol van Nessi, azt nem tudom.

A Gotterhalte-affér.

Országszerte akkor lett híres Nessi Pál, amikor Mátyás király kolozsvári szobrának leleplezési ünnepén afférja támadt a Gotterhalte miatt. Az 1902. októberében megtartott ünnep a királyt József főherceg képviselte, akinek érkezésekor a katonai zenekar természetesen a Gotterhaltet játszotta. Nessi Pál, aki mint tartalékos honvédhadnagy tiszt ruhában jelent meg, haragosan hangos szóval tüntetett a Gotterhalte ellen és közben egy rendőrrel is összeküldömbözött. Az affér akkor hetekig izgalomban tartotta a közvéleményt és Nessi a Gotterhalte eljátszása miatt Széll Kálmán akkori miniszterelnökhöz interpellációt is intézett, amelynek szövege a következő volt:

1. Megmondhatja-e a miniszterelnök ur, hogy miért nem jött el a koronás király a kolozsvári Mátyás-szobor leleplezésére?
2. Igazak-e az ennek okáról szóló hírek?
3. Miért nem tettek eleget a meghívásnak a királyi család tagjai? Mivel mentették ki távolmaradásukat?
4. Mit keresett Kolozsvárott a tisztánemzeti ünnepén a Gotterhalte?
5. Elvállalja-e a felelősséget azért, ami még kifejlődhetik abból, hogy a Gotterhalte-ellen ezentul a magyar ifjuság és a polgárság rendszeresen tüntetni fog?
6. Szándékozik-e haladéktalanul előterjesztést tenni a koronás királynak s vele a magyar nemzetnek a Gotterhalte hallatára ébredő érzelmeit megismertetni? és mindent elkövetni az iránt, hogy ezen osztrák himnusszal a magyar polgárságot tovább ne lázítsák.

Széll Kálmán miniszterelnök az ülés végén felelt Nessi Pál interpellációjára. Kijelentette, hogy a király kizárólag személyes magán-okokból nem jelenhetett meg a kolozsvári ünnepségeken s e fölött ő felsége előtte személyesen kifejezte mély sajnálkozását. Mivel azonban okvetlenül képviselnie akarta magát a Mátyás-szobor leleplezésén, József főherceget bizta meg a képviselővel, aki, fájdalom, súlyos beteg s emiatt nem utazhatott el. A főherceget tehát nem illethette szemrehányás, mert teljes szívvel-lelékkel részt akart venni az ünnepségben. Ott volt helyette fia, József Ágost főherceg, mint a király képviselője, aki hazafias kijelentéseit a király nevében tette s erre büszkék lehetünk.

Ami a Gotterhaltét illeti, kijelentette Széll, hogy ezt a kolozsvári ünnepségen a katonaszenekar szolgálati szabályból kifolyólag, kötelességszerűen játszotta.

Nessi Pál a választ nem vette tudomásul, a Ház azonban a választ tudomásul vette.

A katonaság egészen másképpen fogta föl Nessi kolozsvári szereplését, mint ő maga és.

a tüntetést helyeslő függetlenségi párt. A Bihar Ferenc altábornagy elnöklete alatt összeült becsületügyi választmány november 4-én megindította Nessi ellen az előleges becsületügyi eljárást, mert a képviselő tüntetett a Gotterhalte ellen és mert egy rendőri közeg tetteleg bántalmazta. Nessi ekkor bejelentette mentelmi jogának megsértését, de a mentelmi bizottság 7 szóval 5 ellenében kimondotta, hogy a becsületügyi eljárás megindításával a képviselői mentelmi jog nem sértetett meg.

A botrányos ügy csak 1903. januárjában ért véget. Ekkor a Fabricius honvédezedes elnöklete alatt száz tiszt részvételével megtartott honvédkerületi gyűlés kimondotta, hogy Nessi többszörösen súlyosan vétett a tiszti állás méltósága ellen. A katonai hatóság azonban nem járhatott el tovább ebben az ügyben, mert Nessi még azon a napon lemondott tiszti rangjáról és lemondását a képviselőház folyosóján szóval is bejelentette Fejérváry Géza báró akkori honvédelmi miniszternek.

Kiváló politikusok, köztük különösen Eötvös Károly több ízben hangoztatták, hogy a későbbi obstrukciónak és a képviselőházi elmergesedett katonai vitáknak egyik oka az a Gotterhalte botrány volt, amelyet Nessi Pál fölidézett.

A védő nyilatkozata.

Győrffy Gyula dr., aki minden ügyében védője volt Nessi Pálnak, ezeket mondta egy újságíró előtt:

— Meg vagyok róla győződve, hogy a Nessi ellen felhozott vádak nagyrészt alaptalanok és hogy ellenségei üldözésének esett áldozatul. Nem hinném, hogy azért szökött meg, mert félt a büntetéstől.

A rendőrség azt hiszi, hogy Nessinek szökése óta sikerült Amerikába menekülnie. Erre vall legalább az, hogy irásztalan jegyireda-prospektust találtak.

Az elaludott Horvátország.

„Nincs egységes magyar állam.”

A horvátok győzelme.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 11.

A horvát paktumról mindenféle forrásból adtak ki közléseket. Az egyik fél kevesebbet vallott be, a másik többet, de a horvátoknak adott engedelmények természete felől az ország nincs egészen tisztában. Most aztán Pinterovics Antal horvát országgyűlési képviselő Eszéken beszámoló beszédet mondott, melyben olyanféle információkat adott a horvát paktum tartalmáról, amelyek alkalmasak arra, hogy beigazolódásuk esetén a közvéleményt igen alaposan felbizgassák a kormány ellen.

Pinterovics szerint Kossuth megígérte, hogy a horvát ipar a jövőben a magyar befektetések kilenc szédelében fog részesülni. Wekerle kijelentette, hogy a horvátoknak legalább harminc mezőgazdasági szeszgyár fog jutni. A magyar vállalatoknak nyújtott tarifakedvezményt a horvátokra is kiterjesztik. Az állategészségügyi egyezményre szintén kötelező ígéretet kaptak a horvátok Darányitól és pedig a paritás alapján. A magyar királyi államszolgálatban csak horvát honosokat alkalmaznak Horvátországban. A magyar kormány kötelező nyilatkozatot tett arra, hogy a va-uti állomásokon csupán horvát felírásokat alkalmaznak. A nyomtatványok, bélyegjelzők és a közönséggel való érintkezés a horvát vonalakon kizárólag horvát lesz.

— A magyar közvélemény — mondja

Pinterovics — azon az állásponton áll, hogy az egység értelmében csak egységes magyar állam áll fenn. Nekünk ki kell oktatni a magyar közvéleményt, hogy egységes magyar állam nincs és hogy mi nem vagyunk része a magyar államnak, hanem Magyarországgal teljesen egyenjogú királyság. Szent István koronájának országain belül két egyenrangú királyság áll fenn. Egység nincs, hanem van két állam, amelynek vannak közös ügyei, amelyek azonban egyebekben két külön jogterülettel és két külön nemzeti individualitással bírnak. És sohase fogják a horvátok elismerni, hogy az egységes magyar állam Horvátországot is magában foglalja.

Ez a felfogás vezette a kormányval folytatott tárgyalásokban a horvátokat, akiknek szónoka meglepéssel jelentette ki, hogy teljes sikert arattak a kívánságaik. Ezek után csakugyan kíváncsiak vagyunk arra: mi is van a horvát paktumban?

Jelenet New-Yorkban.

Dienes Márton és Nessi Pál karonfogva sétálnak az egyik avenun. Egyszerre szemközt jön velük Kardos Jakab, aki hasonló okokból tünt el. Dienes és Nessi elfordulnak:

— Pfüj! A hazátlan bitang!

A porosz képviselők fizetése.

Csak az kapja, aki dolgozik.

Nem magyar mintára.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 11.

Erdekes hír érkezik Németország felől, a melynek a megszívlelését a magyar intézőkörök figyelmébe ajánlunk. Arról van ugyanis szó, hogy a porosz országgyűlés tagjai számára Rheinbaben báró pénzügyminiszter hajlandó évenként háromezer márka tiszteletdíjat megállapítani, de csak oly kikötéssel, ha a képviselők a Ház irodájában minden ülés elején jelentkeznek s egy kitett ivre feljegyzik a nevüket; aki pedig fontos ok nélkül elmulaszt egy-egy tanácskozást, annak mindannyiszor 20—20 márkát levonnak negyedévi fizetéséből.

Valósággal kínálkozik az összehasonlítása a magyar és a porosz törvényhozási viszonyoknak és szinte önkéntelenül arra gondol az ember, hogy nálunk is helyénvaló lenne az ilyen finanszsugorítás. Hogy Wekerlével szóljunk, még a sarki hordár is tudja, hogy bizony akad itt akárhány olyan tiszteletreméltó honatya, aki egy esztendőben csak négyszer mutatkozik a képviselőházban s akkor is csak azért, hogy a negyedévi gázsiját a pénztárnál felvegye. De van olyan képviselő, aki még ebben is kényelmes mást küld el a kis pénzügyi művelet lebonyolítása végett. Így azután megesik az, hogy egyik-másik kerület derék követe esetleg egy egész parlamenti cikluson át sem jelenik meg egy kétszernél többször a fényes dunaparti palotában.

Nem csoda tehát, ha nálunk oly sokszor fordul elő a Ház határozatképtelensége. Arról nem is beszélünk, mily anomália volt az, hogy a képviselő urak — néhány igazi férfiú kivételével — még a Fejérváry-kabinet kormányzása idején is követelték a napidíjak kiadását, amikor pedig az országgyűlés állandóan szünetelt, s amit az a körülmény is súlyosított, hogy Kristóffy pénze törvénytelen, Judás-pénz volt.

Ilyen körülmények között igazán szükséges volna, ha Magyarország kivételesen Poroszországról venne példát s szintén statuálná azt az egyedül célszerű jogszabályt, hogy csak az

kapjon fizetést, aki meg is dolgozik érte. Ne csak a reakciós és az agrárius junker-törekvéseket plántáljuk át német földről ide, hanem azt is, ami jó és helyes. Mert igazán nem járja, hogy analfabéta herék, a nemzet nagyságos urai a semmittevésért, a henyélés legmagasabb fokra emeléseért az ország keserves adófilléreirein élőködjenek.

Wölfling Lipót leleplezése.

Egy kodak története.

A királyi hálószobából.

Valami Lónyay grófnéről.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése

Arad, május 11.

Altalánosságban ismertettük már Wölfling Lipót szenzációs regényét, Lujza királyné házasságának szomorú történetét és a mayerlingi tragédiát. Még egynéhány detállal kell foglalkoznunk, amelyek a szász királyi udvar belső életébe világítanak bele. Érdekességben ezek sem állanak mögöttes az eddigi föltűnést keltő részleteknél és logikussá teszi azt a botrányba fult tragédiát, amelylyel a szász királyné házassága végződött.

A röplő masina.

Megirtuk már, hogy milyen sivár viszonyok közé került Drezdában Lujza királyné Toscanai hercegnő korában talán fejedelmi házból szokatlan szegénység vette körül, de ez a szegénység az aranyzabadsággal fonódott egybe.

Lujza eleinte arra gondolt, hogy a drezdai operát látogatja gyakrabban. De az anyakirályné egyszerűen lecsukatta előtte a királyi palotát, majd pletykát csinált abból, hogy Lujza az egyik tenorista kedvéért jár el az operába. Ezután festeni kezdett a királyné. Azonban a udvari etikettel összeférhetetlennek ítélték, hogy a királyné palettával és ecsettel foglalkozzon. Ezt is eltiltották tőle.

Akkor zongorázott. Többnyire az esti órákban, amikor egyedül lehetett. De nem sokáig. Azzal a megokolással, hogy a fenséges sógor asszonyt, a király vén nővérét zavarja koralmában, lezárták a királyné zongoráját is.

Lujza letörtten keresett valami egyéb szórakozást. A fotografálás jutott eszébe. Vagy egy jó kis kodak gépet és a szász királyi palota előtt elterülő város- és tájrészleteket fotografált. Egy alkalommal épen a királyi palota erkélyén állott Lujza, kodakjával a kezében. Amikor a főtvetelt befejezte, háta mögött a főudvarmesternő hangját hallotta:

— Fenség, magamon kívül vagyok.

— Miért, kérdezte Lujza.

— Van okom rá. Azonnal a királyi palota seregéhez megyek, mert fél óra óta látom sőt bennem ablakaiból, hogy fenséged az utcán járkélléssel kokettál.

A királyné elsápadt a haragtól és a meztelanségtől válaszolni sem tudott erre gyanus társra. A kezében levő kodakot emelte és az udvarmesternő fejéhez vágta, úgy hogy a gép ezer darabra tört szét. Ekkor megint botrány lett és Lujzát a fotografálás is eltiltották.

A király fecseg.

Lujza már eredetileg nem szerette a férjét, de később meg is utálta. Mert a szász király elkövette azt a férfiatlanságot, hogy jó barátságában fesztelenül beszélgetett a királynéval.

hálószoba titkairól, a felséges szerelmi éjszakák részleteiről. Felesége utólag megtudta ezt és mert Drezdában most is közkeletűek ezek a históriák, Wölfling nem tartózkodik attól, hogy egy ilyen királyi idill történetét elmondja. Akkoriból való ez a történet, amikor már Lujza a fiatal nőorvost szerette, aki az időszerint éppen Párisban volt az orvosi kongresszuson.

A király és a királyné együtt ültek egy este.

— Hol jártál délután, — kérdezte a király. — Megint az a doktor csavarta el a fejedet?

Lujza elpirult és így válaszolt:

— Tudod, hogy a doktor Párisban van.

— Ezt szeretem. Mindenféle tudománnyal tölti meg a fejedet. Ez nem asszonyoknak való. Az asszonyok azért vannak, hogy enyelegjenek velünk és gyermekeket szüljenek. No most gyere édesem. Ugy mint tegnap éjjel, légy jó és kedves.

A királyné lehunyta szemmel követte férjét a hálószobába.

— Látod, ma elküldtem a szobalányaidat, ma én magam vetkőztetem le a kis feleséget. . . Ugyan szégyeld magad, ne bolondozz. Négy éve vagyunk házasságban, egy kis fiunk is van és te ellenkezel. Pedig ez most a divat. A párisi követ beszélt tegnap nekem.

A többi a királyné naplójából közli Wölfling Lipót, így:

Hirtelen összeborzadtam. Éreztem, hogy teljesen meztelen vagyok. Égő szégyen borított el, szinte fizikai fájdalom gyötört. A kezemet arcomra borítottam és dideregve feküdtem ott az utált férfi előtt, aki a francia követ utasítása szerint, gyönyörködni akart a testem ruhátlanágában.

Ezen az éjszakán túl Lujza elzárta hálószobáját a férje elől.

A trónörökös özvegye.

Wölfling Lipót néhány érdekes dolgot ad innak a bécsi főhercegnek a szájába, aki Drezdában elvonultan él Rudolf trónörökös halála óta. Ez a főherceg, aki akaratán kívül zemtánya volt a trónörökös iszonyatos halálának, azt mondta Lujzának, amikor ez pénért hozzászaladt, hogy megszökhessen:

— Aranyos madárkám, jó, hogy jössz. Érdekes levelet kaptam. Ebből és az újságokból láthatod most a trónörökös özvegyének történetét. Tőle kaptam levelet, a *vig özvegytől*, aki most grófné. Hát, hát milyenek is ezek az asszonyok! Először szavalnak, hogy most fedezik föl a szívüket, csupa tűz, csupa láng undegyük: csak az igazi szerelem a boldogság. Egy-kettőre leszálnak a királyi trónról, a kamarási szobában azután a nagy nyögés és jajveszékelés következik: hogyha királyi bibor nem suhog az emberen, hát az ember nem tartozik a királyi családhoz, az ember nem császári fenség. Hát persze hogy nem, de ezt előre lehet tudni és nem kell azon gondolni, hogy most csak szegény grófné vagyunk. Amit maga fölidézett, azt most megízásnak érzi, amiért reszketett, mint a vérpusáért, attól most undorodik. A nászjámora elszáll és jön a siralmas *Katzenjammer*. Látod, ilyenek az asszonyok. Vigyázz, ne gy te is erre a sorsra juss.

Lujza is erre a sorsra jutott, sőt még szorribbra, amint tegnapi közleményünkben kiírt, mert nem is szerette azt, akiért elhagyta a királyi bibort. A megbánás és bűnhődés tehát annál súlyosabban és sötétebben zúdult a vállára.

Hubert Andor rehabilitálása.

Fejérváry Géza áldozata.

A kulisszatitkok.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 11.

Tegnap Budapesten megtörtént az a nálunk szokatlan eset, hogy egy nyugalmazozott vezérőrnagyot, Hubert Andort a budai Vörös kereszt kórházból, ahol befejezte életét, a Kosuth-nóta és a Himnusz dallamai között kísérték el utolsó útjára. Hubert Andor volt az, aki ezelőtt tizenöt évvel Szemecz Emilt, a „Magyar Allam” akkori főmunkatársát, ellene egy Kosuth cikk miatt indított katonai becsületbíró-sági eljárás alkalmával felmentette. A becsületbíró-ságra ráüzent Fejérváry Géza báró, akkor még honvédelmi miniszter, hogy Szemecz Emilt, aki tartalékos hadnagy volt, meg kell fosztani tisztii rangjától.

Hubert Andor azonban, aki mindenkor, még az uniformis alatt is mély érzésű hazafi maradt, nem engedelmeskedett az utasításnak, aminek következménye rögtönös nyugdíjazása lett.

Most, hogy a vezérőrnagy meghalt, fia, ifj. Hubert Andor minden lépést meg tesz, hogy a boidogult főtisztet rehabilitálja. Az öreg Hubert hagyatékában számos okmány van, amelyek között több olyan fontos irás akadt, amely kétségtelenül bizonyítja, hogy a vezérőrnagy hazafias érzelmei miatt volt üldözés tárgya a hadseregben. Az ifju ez okmányok alapján azt fogja követelni, hogy apja ügyét újabb katonai bíróság elé vigyék és rehabilitálják. Továbbá a rehabilitáció után a halottat exhumálják s ui-ból teljes katonai pompával temessék el.

A fiatal ember ma egy újságíró előtt a következő kijelentést tette:

— Fejérváry gyűlölte apámat, s a tisztii gyűlésen, a melyen tizenhárom tábornok vett részt, igazságtalanul, s a katonai törvények ellenére ítéltek el. Ezt nem csak a levegőbe mondom, komoly, megfontolt kijelentés ez, s melyet hivatalos irások támogatnak.

Édesapámnak megvannak összes irásai, a melyekkel bebizonyíthatom, hogy mily galád áldozata volt a katonaságnak. Ezeket az irásokat rám hagyta mind és engem bizott meg, hogy nézzem át őket és ez alapon kísértsem meg rehabilitálását. Az irások között van egy bizalmas írás is, melyben nyolc év előtt felszólították apámat, hogy ne próbáljon orvoslást az újságokhoz fordulni, mert ez esetben a lefokozásán kívül még nyugdíját is elvesztheti. Ezenkívül van egy jegyzőkönyv, amelyből kiderül, hogy a lefokozási tárgyaláson megtiltották apámnak, hogy védővel jelenjék meg.

Hubert katonai pályáját a közös hadseregben kezdte meg. Mint főhadnagy lépett a honvédséghez. Végrendeletemben meghagyta, hogy polgári ruhában temessék el és sarkóvére se írják, hogy katona volt. Fia eleget is tesz a kérésnek és a következőket véseti sarkóvére.

Hubert Andor

élt 64 évet

Nagy magyar volt egész életében.

Ez alatt a lakonikus rövidségű sarkó alatt fogja örök álmát aludni az a magyar nemzeti eszméhez tántoríthatatlanul hű katonatiszt, a kihez hasonló, sajnos, oly kevés van ebben a szegény országban.

HIREK.

Wölfling.

Arad, május 11.

Ez a név maoholnap több lesz, mint név: fogalomvá válik. Mikor Wölfling Lipót könyvének szenzációs részletei napvilágra kerülnek: a volt főherceg polgári neve szinte elválaszthatatlanul fűződik össze az udvari botránykrónikákkal. Ez a polgárrá vedlett fenség megtanítja az embereket arra, hogy sehol annyi erkölcsstelenség és visszataszító, felháborító dolog össze nem gyűlik, mint a trónok körül, az uralkodók hálószobái környékén.

Ezeknek a leleplezéseknek az adja meg az érdekességet, hogy a hálószobák körül mozognak. A hírlapíró, aki a nap eseményeit kötelességszerűen regisztrálja, kénytelen tudomást venni az ilyen szenzációkról még akkor is, ha jobb meggyőződése tiltja, hogy intim és magánjellegű szerelmi ügyek legbensőbb részleteit hurcolja a nyilvánosság elé. De a királyok élete a nyilvánosság elé való. Azokat, akik országot kormányoznak, a kik mindének fölött álló jogokat gyakorolnak emberek százezrei fölött, akik hivatva vannak, hogy minden irányban kitüntessék hivatottságukat az emberek fölötti uralomra: azokat nem védi a magánügy immunitása. A királyoknak nincsenek magánügyeik.

Ez a tény adja meg a Wölfling-féle könyvek létjogosultságát. Ez és az, hogy a publikum, amely babonás tisztelettel, de türelmetlen kíváncsisággal is érdeklődik az udvari élet rejtélyei iránt, egyenesen megkívánja időközönként az ilyen csemegét. *Oporet, ut scandala fiant*. Kell, hogy botrányok történjenek.

A Wölfling könyvének azonban nem ezek adják meg a tulajdonképeni jelentőségét. Ennek a könyvnek nagyobb a jelentősége, mint első pillantásra hinné az ember. Ez a könyv megtanít reá, hogy ahol százezrek, esetleg milliók sorsát intézik egy igen, vagy egy nem szóval: a koronás fők között fokozottabbak az emberi gyarlóságok, mint bárhol. Az elfojtott vágy, a szabadság utáni sóvárgás, amely ezeknek a koronás rabszolgáknak osztályrészül jut, emberi erővel sodorja őket emberi botlások felé.

A Wölfling könyve azt tanítja, hogy a törvény minősítheti a királyokat szenteknek és sérthetetleneknek. De a törvények fölött is van törvény, amely azt diktálja, hogy a koronás szentek épúgy végigjárják a maguk kálváriáját, mint akármelyik napszamos.

Asztalos Sándor szobra.

Arad, május 11.

Az aradi Kossuth szobor bizottság csak a közel múltban határozta el, hogy az első három pályanyertes mű részére külön pályázatot hirdet. E pályázat körülbelül másfél hónap múlva fog eldőlni. A Kossuth szobor kivitele mindenesetre huzamosabb időt vesz igénybe, úgy, hogy másfél esztendő előtt aligha lehetszámítani a szobor leleplezésére. A Kossuth-szobor-bi-

zottság mellett tudvalevőleg az *Asztalos Sándor-társaság* is akciót indított, hogy Arad szobrainak számát egygyel szaporítsa. Ez az akció azonban az utóbbi időben elakadt az *Asztalos Sándor-társaság* más birt nem hallatott magáról, minthogy hetenként szorgalmasan megtartja az üléseit. Ennek a hallgatásnak az oka az volt, hogy az *Asztalos Sándor-társaság* nem akart dolgozni, attól félve, hogy ezzel késleltetné a *Kossuth szobor* alaphoz szükséges pénzösszeggyűjtését. *Asztalos Sándor* szobrára eddig háromezer korona gyűlt össze, ami egy félig-meddig komoly alkotásszámba menő szobornál számításba sem jöhet.

Miután a *Kossuth szobor* alapja ma már ugyszólván teljesen együtt van, az *Asztalos Sándor-társaság* a közel jövőben ismét megkezdheti működését, a szobor alap gyűjtését. Féltő ugyanis, hogy amennyiben az *Asztalos Sándor* társaság be akarná várni a *Kossuth szobor* teljes elkészülését és leleplezését, a nagyközönség figyelme elterelődnék az utcai harc hősenek emlékére és igen bajos volna az akciót ismét olyan eredménnyel indítani meg, amely biztosíthatná legalább 25—30.000 korona összeggyűjtését. Ez az összeg ugyanis feltétlenül szükséges egy *Asztalos Sándor* emlékéhez méltó szobor felállításához.

— **Minisztertanács.** Budapesti tudósítónk jelenti: A kormány ma tartotta meg az e heti minisztertanácsot, amelyet azért kellett csütörtökről elhalasztani, mert akkor a kormánynak több tagja nem volt Budapesten. *Apponyi Albert* gróf kultuszminiszter akkor a lovrini népgyűlésen vett részt, *Wekerle Sándor* dr. miniszterelnök pedig klopodiai birtokán időzött. A mai minisztertanácsban *Wekerle Sándor* dr. miniszterelnök és *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter jelentést tettek bécsi audienciájukról s ennek kapcsán a minisztertanácsban ma került először szóba hivatalosan a negyvenedik koronázási évforduló megünneplésének kérdése.

— **A spanyol trónörökös születése.** Madridból táviratozzák: A minisztertanács elhatározta, hogy a holnapi napot, a vasárnapot és hétfőt egész Spanyolországban szünnapiaknak jelentik ki. Az utcákon élénkség uralkodik. Az összes nyilvános épületek, számos magánház spanyol és angol lobogókkal van feldisztve. A királyné állapota a körülményekhez képest teljesen kielégítő. Az újszülött infáns állapota is teljesen jó. A királyi család anyakönyvébe holnap vezet be az újszülöttet, míg a keresztelés kedden fog végbemenni. A trónörökös születése alkalmából számos elitelt kegyelmet nyert. A király a többek között 8 halálra ítéltnek is megkegyelmezett. A hírlapok jelentése szerint a királyné maga kívánja táplálni gyermekét, feltéve, hogy az orvosok ezt megengedik. Eddig több ezer üdvözlő távirat érkezett.

Madridból táviratozzák: Mialatt a királyi herceg megszületett, óriási embertömeg gyűlt a palota elé. Egy órákor ágyulövések és egy a palotára felvont zászlóval jelezték, hogy a királynak fia utóda született. Az egész városban óriási örömrivalgás támadt. A házak fel vannak lobogóztatva, az erkélyeket szőnyegekkel aggatták tele.

— **Merénylet a román király ellen.** *Bukarestből* táviratozzák, hogy az ottani rendőrségnek sikerült egy *Károly* román király ellen készülő merényletet felfedezni. A merényletet bolgárok akarták végrehajtani, kik közül sikerült egy *Galief* nevű embert elfogni. *Galief* hosszú vallatás után bevallotta, hogy május 23-ikán akarták

Károlyt a levegőbe röpíteni. Lakásán házkutatást tartottak és számos anarchista levelet és lőport találtak. Az anarchisták között voltak olyanok is, kik *Petrov* meggyilkoltatásában is résztvettek.

— **A Kossuth szobor-bizottság és a Kossuth asztaltársaság** 1907. május hó 18-án este 8 órákor közös gyűlést tart a Jópásztor-vendéglőben. A tárgy fontossága megkívánja, hogy minden tag megjelenjen. Az elnökség.

— **Wekerle Sándor betegsége.** Fővárosi tudósítónk táviratozza, hogy *Wekerle Sándor* miniszterelnök *gyomorbántalmakban szenved.* Orvosai véleménye szerint a miniszterelnöknek külföldi fürdőre való utazása elkerülhetetlen volna, de minthogy *Wekerle* a nagyfotossági, függőben levő kiegyezési tárgyalások miatt nem utazhatik el, a fővárosban használ marienbadi kúrát. E kúra mellett csak szorosan vett hivatali ügyeit intézheti és azért három héten át mindenféle fogadástól tartózkodnia kell.

— **Polgármesterek kongresszusa.** Az ország városainak polgármesterei tudvalevőleg országos kongresszust tartanak, hogy azon *Wekerle Sándor* pénzügyminiszternek a szeszgyárak kontingensének leszállítására irányuló tervével szemben állást foglaljanak. *Bárczi István* budapesti polgármester ma táviratot intézett *Varjassy Lajos* polgármesterhez és abban értesíti, hogy a kongresszust e hó 25-ére akarja összehívni. *Varjassy* polgármester még a mai nap folyamán válaszolt *Bárczinak* és tudatta vele, hogy a kongresszus napja megfelelő és azon maga is részt vesz.

— **Botrány egy színházi előadásán.** *Budapest*ről táviratozzák: A berlini *Deutsches Theater* ma esti víg színházi szereplése alkalmával óriási botrány történt. *Reinhardt* társulata ma este *Wedekind* szenzációs életképét, a *Tavaszi ébredés*-t játszotta. A darab gyermekek szerelmi világáról szól. Előfordul *Wedekind* darabjában egy gimnazista és egy 14 éves leány szerelmi viszonya is. A második felvonás éles realitással mutatja be a gyermekek szerelmi viszonyát. Az utolsó jelenet az, hogy a színpadon egy káza mögött játszik a két gyermek. A függöny akkor gördül le, amikor a leányka nyöszörgése hallatszik. Amikor a második felvonás végén a függöny legördült, a közönség óriási tombolásba tört ki és a székeket verdeste. A közönség egyrésze fütyölt, másrésze pedig tapsolt. A tüntetés és ellentüntetés sokáig tartott és az igazgatóság már arra gondolt, hogy az előadást beszünteti és a darabot leveszi a műsorról. Szünet után a kedélyek lecsillapultak. A következő felvonás elején még felhangzott néhány abcug! kiáltás, de azután zavartalanul folyt az előadás.

— **Egy főrabbi — királyi tanácsos.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Kohn Sámuel* drnak, a pesti izraelita hitközség főrabbi-jának, hosszú és érdemes működése elismerésül, a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **A fagyosszentek.** Az első fagyosszent a holnapi napon vonul fel, de ez egyáltalában nem zavarja a hőmérőt abban, hogy felfelé ne menjen, mintha júliust irnánk. A legbecsületesebb nyár sem hoz nagyobb forróságot, mint amilyen most vagyons akármelyik régebbi kánikula elszégyelné magát, ha a mostani májusi napokkal kerülne össze. A *Baross* és *Salac park* tele van nyiló orgonavirággal. Hét hónapig tartó tél után egyszerre beállt a nyár, még pedig csodás hirtelenséggel. Ily körülmények közt az emberek nem is biznak az idő tartósságában s a gazdák ugyancsak mondogatják, hogy amily váratlanul megjött a nyár, éppen oly váratla-

nul fagyosak lehetnek a szentek, amelyek itt járnak a közelünkben.

— **Rotschild—Wertheimstein.** Néhány nappal ezelőtt jelentettük, hogy lady Charles Rotschild született *Wertheimstein-Rózsika* Nagyváradról visszautazott Londonba férjéhez. A new-yorki „World”, amelynek rendesen igen jó értesülései szoktak lenni, ezen alkalmából érdekes intimításokat közöl *Rotschildék* életéről. Mind a két *Rotschild* fiu, *Walter* és *Charles* nagyon visszavonult életet élnek és idejüket csaknem kizárólag természettudományi kutatásoknak szentelik. *Rotschild Walter* nemrégiben adott ki egy könyvet a madarokról. *Charles Rotschild*, a *Wertheimstein Rózsika* férje szenvedélyes bogarász és most egy idevágó nagy munkán dolgozik. *Charles* nagyon takarékos ember. Az apjától évenként 600.000 kor. évi apanázt kap. Ennek nagyobb részét nem költi el. Így a múlt évben csak 100.000 koronát költött, úgy hogy 500.000 koronája maradt, melynek egy részét jótékony célokra adta. Társaságba egyáltalában nem jár.

— **Uj jogtudor.** *Goldzieher Márton*, az aradi társaságok kedvelt tagja, a kolozsvári egyetemen ma kitüntetéssel tette le a jogtudományi doktori vizsgát.

— **Pánik a new-yorki tőzsdén.** *New-Yorkból* táviratozzák: A hivatalos vetésjelentés a new-yorki és chicagói gabonátőzsdéken nagy izgatottságot keltett. A spekuláció jelentékeny operációkat vitt véghez, a minők már évek hosszú sora óta nem történtek. A hausse bushelenként 8 centet tett ki. A zárlatkor az üzlet szintén igen izgatott. Azt hiszik, hogy úgy az amerikai, valamint a külföldi termékek az idén jóval alacsonyabbak lesznek. Amerika termése az eddigi becslések szerint mintegy 90 bushellel kisebb a tavalyinál.

— **Eljegyzés.** *Zászló János* aradi kir. adóhivatali iktató eljegyezte *Zetyik István* aradi iparos bájos leányát, Málcit.

— **Letartóztatott gyógyszerészek.** Feltűnő letartóztatások történtek ma Budapesten. A rendőség lopás miatt elfogott egy gyógyszerészegedet, akinek vallomása folytán az orgazda is hurokra került egy csömöri-uti gyógyszerész személyében. A királyi-utcai *Török József-féle* patikában ugyanis hosszabb idő óta tapasztalták, hogy a gyógytár különleges gyártmányait valaki alaposan megdézsmálja. Bárhogy kutatták is, ki lehet a tolvaj, nem sikerült kézrekeríteni. Erre a gyógyszerész főnöke feljelentést tett a rendőrségen, amely detektívekkel figyeltette az üzletet, de eredménytelenül. Ma végre sikerült kézre keríteni a tolvajt, *Keresztlessy* rendőrfogalmazó, aki a nyomozást ebben az ügyben vezette, *Bühler Szilárd* gyógyszerész segéde abban a pillanatban érte tetten, mikor a pincébe lopódzva, zsebeit pipere cikkekkel rakta tele. Azonnal elfogták s a rendőrségre vitték, a hol beismerése alapján letartóztatták. Arra a kérdésre, hol értékesítette a lopott árukat, bevallotta, hogy azokat rendszerint *Sugár András* csömöri-uti gyógyszerésznek adta el. A rendőség e vallomás révén házkutatást rendezett *Sugárnak* a *Madonnához* címzett gyógytárában s ott nagymennyiségű *Török József* gyógyszerészertárából eredő piperezert talált. Miután *Sugár* nem tudta igazolni, milyen uton jutott a gyógyszerek birtokába, elfogták s szintén a rendőrségre vitték, ahol ma este letartóztatták.

— **Templomünnep Világoson.** Világoson e hó 16-án tartják meg nagy ünnepségek keretében a templom-ünnepet, melynek alkalmából a nagy misét *Sármay János* ujszentannai plébános, kerületi esperes, a szent beszédet pedig *Nagy József* pankotai plébános fogja tartani. A templom ünnep alkalmából a világosi ipartestület 16-án este 8 órákor a Király Szálloda

disztermében hangversenyyel egybekötött jótkonyocelu hangversenyt rendez.

— **A titokzatos gyermekgyilkos.** Élénken foglalkoztatta a francia közvéleményt Jeanne Weber rejtélye. Jeanne Weber az az asszony, akinek jelenléte végzetes a gyermekekre. Egész csomó gyermek, a sajátja és a másoké, hirtelen meghalt, amikor néhány pillanatra egyedül maradt Jeanne-nal. Pöre fölmentéssel végződött, mert az orvosok kijelentették, hogy a gyermekek halála természetes és nem erőszakos. Jeanne Weber Párisból vidékre költözött, ahol egy különös rajongó épp a gyermekét bizta rá. Ez a gyermek is meghalt. Az asszonyt letartóztatták s ezuttal orvosi szakvélemény bizonyítja, hogy a gyermek nyakán és szívéen erőszak nyomai mutatkoznak. A párisi lapok élénken foglalkoznak az esettel.

— **Szomorú lakodalom.** *Ruttkáról* jelentik: Podhragyon hétfőn lakodalom volt, mely után a lakodalmass nép éjjel 8 óraker elkísérte a fiatal párt Klicsinbe a völégény házához, mely a Vág tulsó partján fekszik. A kompa kellett átmenniök, s felköltötték a komp evezését, ki a komppal átment a várakozókhoz. Utközben azonban az evezős észrevette, hogy a komp kormányrudja hiányzik és nem engedte a lakodalmassokat fölszállni, hanem kettőt közülök fölker, hogy menjenek vele a kormányrudért. A lakodalmassok egyike, Lamos Pál veszekedni kezdett az evezőssel és így ez kénytelen volt engedni, hogy az utasok felszálljanak. Alighogy megindult a komp, az amugy is nagyon megáradt Vág a kormányrud nélkül levő kompot szétezagatta és az azon ülök valamennyien elmerültek. Fischer Lipót klicsini vendéglös, hallva a nagy lármat, kiugrott áyából és az elmerültek segítségére sietett. Emberfeletti munkával sikerült neki *12 embert kimenteni*, kettőn azonban, Lamos Pál és a menyasszony 16 éves huga nyomtalanul eltűntek. Holttestüket még máig sem sikerült megtalálni. A turóc-szentmártoni vizsgálóbíró nyomozást indított és megállapította, hogy a kormányrud hiánya volt a szerencsétlenség oka.

— **Az aradi börkereskedések zárórái.** Az aradi börkereskedők között a következő egyezmény jött létre. Alulírott aradi börkereskedők üzleteink munkaidéjére nézve közös megegyezéssel a következőket állapítottuk meg: 1. *Az üzletek nyitásának* legkorábbi ideje a nyári hónapokban, azaz április 1 től szeptember 30-ig reggeli hat óra, a téli hónapokban, azaz október 1-től március 31-éig reggeli hét óra. *Az üzletek zárásának* legkésőbbi ideje a nyári hónapokban esti nyolc óra, a téli hónapokban esti hét óra. 2. *Junius 1 től augusztus 20-ig bezárólag* a vásári vasárnapot kivéve teljes vasárnapi munkaszünet. 3. A Gergely-naptár szerinti ünnepeken az üzlet déli egy órától kezdve zárva. 4. Jelen megegyezés egy évi próbaidőre köttetett, azonnal élebe lép s annak betartására az alulírottak becsületszavukkal kötelezik magukat. Arad, 1907. május 8-án. *Binéth Ignác, Leichter Lipót, Aradi és Vidéki böriparosok raktárszövetezete, Lövinger Miksa, Nádas Gyuláné, Steiner Adolf és társa, Weisz és Rosenberg.*

— **Az amerikai párbaj.** Seprősi tudósítónk ma felkereste *Vitrolé* Mártont akiről tudvalevőleg azt a hirt terjesztették, hogy amerikai párbaj miatt követett el öngyilkosságot. Az öngyilkosjelölt katonánál éppen künn volt a nagyváradi háziezred által kiküldött vizsgálóbizottság. A kihallgatásról felvett jegyzőkönyvből kitűnik, hogy nem amerikai párbaj volt a katona öngyilkosságának oka hanem a sorsával való elégedetlenség. Vitrolé ugyanis már másfél éve szolgál és még nem kapott csillagot. Ez keserítette el és ezért akarta magát elemészteni. Vallomásából kitűnt, hogy mikor tettét elkövette, részeg volt.

— **Halálozás.** *Cziráky* Gizike, Cziráky Alajos aradi iparos leánya 19 éves korában Déván meghalt. Temetése vasárnap délután négy óraker lesz Aradon.

— **Nemzetközi süti- és cukrászkiállítás** Budapesten. A Magyar Sütiök Országos Szövetsége május, június és július hónapokban nagyszabású nemzetközi süti- és cukrász- és rokonipari kiállítást rendez. A kiállítást intéző végrehajtó-bizottság elnöke *Gelléri Mór* kir. tanácsos, az Országos Iparegyesület elnöke. A sütiipari csoport bizottságának tagjaul *Kristyóry János* aradi kereskedelmi és iparkamarai elnököt is megválasztották.

— **Pályázat.** *Hirschl Zsigmond* és neje szül. *Steinitzer Regina* milleniumi alapítványának kamatai egy Aradon lakó, szükölködő, munkaképtelen kereskedelmi irodai alkalmazottak (*Comptoirist*), ha pedig ilyen nem akadna, Aradon lakó szegény, munkaképtelen egyéb kereskedelmi alkalmazottnak u. m. utazónak, bolti segédnek stb levén kiadandók, felhivataknak mindazok, akik a segély elnyerésére jogcimmal bírnak, hogy szolgálati minőségüket igazoló kérvényüket f. é. május hó 15-én (tizenötödikén) délig az alólírott kamarai elnökségnél nyujtsak be. A díj odaítélése május hó 16-án történik. Aradon, 1907. május hó 10-én. *Az aradi kereskedelmi és iparkamara elnöksége.*

— **Pénzszükség** Pankotán Közlegelőért, jófajta bikaért, yorkshirei sertésért meg egyéb gazdasági dolgokért szokott a parasztság instanciazni a földművelésügyi kormányhoz, arra azonban még nem volt eset, hogy *kölcsönkövetítésért* folyamodjanak a miniszterhez, akit hivatalból a nép barátjának tartanak. A kezdeményezés dicsősége Aradmegyének egy *pankotai* gazdáját, *Berta* Mihályt illeti, aki az úgy látszik Pankotán sem ismeretlen pénzzavarra jutván, nagy és merész tetre határozta el magát. Betűvetéshez nem szokott kezével *Darányi* Ignácnak levelet írt, amelyben arra kéri a *méltóságos* minisztert, hogy *eszközöljön ki neki egy 400 koronás kölcsönt.*

— **Házam nincsen** — írja panaszos hangon a pankotai földmives, — csak lábajszószámom van, erre pedig *nem kapok hitelt, még ha a fejem tetejére is állok.* Legyen kegyes hát a méltóságos ur és szerezze meg nekem a 400 koronát, amelyet részletekben *hajlandó vagyok* törleszteni. Ha a fizetségben *hátrányban* volnék, úgy *rendelkezésre állok* a méltóságos miniszter urnak és ledolgoznom a kölcsönt.

A miniszteriumban a fura levélből természetesen mindjárt *darab* lett, amelyet iktattak, osztályoztak, szignáltak, munkakönyvbe bevezettek és nit után már sok-sok kézen áment, legvégül elintézték. Hogy miképpen? Hát humorosan. Elvé re a miniszterium csak nem főzetheti le magát egy bundás paraszttal a nevető izmok mozgásba hozatala dolgában. A vármegye alispáni hivatalához érkezett leiratban *Darányi* Ignác közli a kérelmező *Berta* Mihálylyal, hogy a vezetése alatt álló miniszterium személyi hitelügyletekkel és kölcsönök közvetítésével nem foglalkozik és így végtelen sajnálatára nincs abban a helyzetben, hogy a pankotai földmives kérését teljesíthetné. Az alispáni hivatal a napokban minden megjegyzés nélkül értesíti Bertát a miniszter elutasító határozatáról, hogy a pénzzavarokkal küzködő földmives másutt talán eredményesebb lépéseket tegyen a kölcsönszerzés dolgában.

— **Tűz Kevermesen.** Kevermesi tudósítónk jelenti Tegnap délután *Alexy* Ferenc háza ismeretlen okból kigyulladt s tetőzete a melléképülettel együtt leégett. A kár biztosítás útján megtérül.

— **Birtokcsere.** Az aradi kir. törvényszék telekkönyvében az elmúlt héten a következő tulajdonjogi változásokat jegyezték fel: *Barcza* Ábel eladja az aradi 1926. sz. tjkvben felvett *Mihály*-utca 25. sz. házat 1600 koronáért *Trutia* György és neje *Timár* Szavetának. — *Demján* József eladja az aradi 1754. sz. tjkvben felvett *Illés* utcai 20. sz. házat 800 koronáért *Damja*-

nov *Simonnak.* — *Fekete* Antalné és tulajdonos társai eladják az aradi 3099. sz. tjkvben felvett *Rét* utca 11. sz. házat 600 koronáért *Kotroczó* Jánosné *Cseh* Veronának. — *Nagy* Ferenc az aradi 1284. sz. tjkvben felvett *Trombita*-utca 13. sz. házat 1250 koronáért *Schneider* Józsefnek — *Dr. Priegl* István és *Haszlinger* Ferencné eladják az aradi 780 sz. tjkvben felvett báró *Eötvös*-utcai 12. sz. házat 29000 koronáért *Igaz* Sándor és neje *Kaiser* Gizellának. — *Kondorossy* Kálmáné *Bittner* Ilona ajándékba adja az aradi 1179. sz. tjkvben felvett *Virág* utca 11. sz. házat fia *kisk. Kondorossy* Zoltánnak. — *Amont* János és neje *Kaupert* Rozália eladják az aradi 1864. sz. tjkvben felvett *kapu* utca 41. sz. házat 4100 koronáért *Radványi* Józsefné *Petrisin* Mariskának

— **Elveszett** tegnapelőtt este a Baross-parkban egy erszény, amelyben 42 korona pénz, gyűrű, amulett és egyéb tárgyak voltak. A becsületes megtaláló sziveskedjék ezt a lap szerkesztőségéhez juttatni, ahol illő jutalomban részesül.

— **A tisztelt** vözőnség figyelmébe! *Tulhalmozott raktár miatt* az összes raktáron levő *díszesített* tárgyaimat, mint tálcák, cukorszelencék, kosarak, gyertyatartók, compo ierek és sok itt fel nem soroltakat, valamint ékszerárui-mat mélyen leszállított, *minden elfogadható árért árusítom*, régi vagy tört aranyat, ezüstöt a legmagasabb árért veszek vagy új tárgyakért becserelek. b. pártfogásért esd *Weinberger* Ferenc, ékszerész, *Andrássy*-tér, *Fischer* *Elizapalota*. Telefon 439.

— **Uzletáthelyezés** végett mélyen leszállított árak. Legfinomabb szemüveg és orrcsüptetők 1 korona és 2 korona. akár orvosi rendelet szerint is. *Sérv* kötők 3 korona, 5 korona, legfinomabb *clase* bőrből 7 korona. *Deutsch* *Mihály* orvosi műszerésznel *Arad*, *Deák* *Ferenc*-utca 1. szám „*Vas-Szálloda*“ épületében. 1910

— **Szi** *vásy* *István*. kárpitós és díszítő, *Weitzer*-*János*-utca 19. szám alatt elvállal ebben a szakmában a legszebb és legdizsesebb kivittel munkákat, gyorsan és jutányos árak mellett. 421

— **Csak jó áru** kapható *Hegedüs* *Gyula* kafe, pipere, illatszer és fodrászkellékek kereskedésében, *Aradon*, *Andrássy*-tér 15. *Nagy* választék valódi angol tenniszverők tenniszlapda, *football*, *gummi*-lapda, utazó kosarak, francia és angol illatszerekben. 1256

— **Praeservativ** ideális legjobb minőségben *Vojtek* és *Weisz*nál. 201

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Az „Asztalos Sándor Társaság”** e hó 12-én d. e. 11 óraker heti értekezletet tart, a színházi sörcsarnokban.

(*) **Az izr. nőegylet** közgyűlése. Az aradi izr. Jótékony nőegylet e hó 15-én délután 5 óraker tartja meg közgyűlését az izr. hitközség tanácstermében. A közgyűlésre a tagokat ezuton is meghívja *Eles* *Arminné*, alelnök. Tárgysorozat: 1. A választmány jelentése az 1906. igazgatási évről. 2. A népkonyha bizottság jelentése az 1906—1907. évről. 3. A számvizsgáló-bizottság jelentése. 4. Esetleges egyéb indítványok. 5. Számvizsgáló- és jegyzőkönyv-hitelesítő-bizottság kijelölése.

MULATSÁGOK

(=) **Mükedvelői** előadás *Kisjenőn*. *Kisjenőn* a menhely gyermekeinek felruházására május hó 19-én a *kisjenő*—erdőhegyi kaszinóban táncal egybekötött mükedvelő estélyt rendez az „*Állami* gyermekmenhely“ erdőhegyi bizottságá. Színre kerül A mükedvelő előadás, előadják *Marzso* *Ella*, *Braun* *Iren* és *Mike* *Iren*. Tárógató-dal, előadja *Joanovits* *Sándor*, *Pésü*-dal, előadják *Holloso* *Magda*, *Eisler* *Irma*, *Kobrabszky* *Mariska*, *Ardeleán* *Dara*, *Háló* *Juliska*, *Geiringer* *Terka* és *Tokay* *Ilonka*. Gavatte, táncolják *Balassa* *Pista*, *Bandár* *Jenő*, *Eisler* *Géza*, *Popoviciu* *Nici* és *Barta* *Tibor*. Az estély iránt úgy *Kisjenőn*, mint vidékén nagy az érdeklődés.

Harisny k, Matróz-ingek, Gyermek-lábtük (Sockerl),

394 elismert legjobb minőségben, legnagyobb választékban, fe tétlen szabott árak mellett

Bársony Andor harisnya-nagykereskedésében Arad, Szabadság-tér 17. 3 szó: „Bársony, Harisnya, Szabadság-tér.”

SPORT.

+ Kerületi tornaverseny Temesvárott. A nagyváradi, szegedi és nagyszombeni tankerületek középiskolái e hó 25 én és 26 án tornaversenyt rendeznek Temesvárott. A tornaverseny védnökei Németh József csanádegyházmegyei püspöki helynök, Létics György dr. gör. kel. szerb püspök, Lászy József kir. ítélő tá lai elnök és Kabdebó Gergely Temesvár és Temes megye főispánja. A kerületi tornaverseny az aradi középiskolák közül csak a kir. főgimnázium vesz részt harminc tanulóval.

+ Felhívás a Tornaegyesület tagjaihoz. A f. hó 20 - 21-én Pécssett tartandó tornaünnepélyben résztvevő tornászokat felkérem, hogy hétfőn és azontul mindennap a gyakorlatok pontos betanulása végett teljes számban a lyceumi tornacsarnokban d. u. 6 órakor pontosan megjelenjenek. Különösen felkérem azokat, akik a „Toldy” vándordíj győztes minta-csapatában szerepeltek, hogy mindennap eljöjjenek, mert az országos tornaszövetség egyenes kívánságára a Budapesten bemutatott és nagy tetszésben részesült gyakorlatokat a pécsi tornaünnepélyen is programon kívül befogjuk mutatni. Nagy Sándor titkár művezető.

TANÜGY.

Tanitógyűlés.

Az A. V. T. E. aradi körének ülése.

Arad, május 11.

Tegnap az aradi népiskolákban szünet volt, mert délután tartotta gyűlését a tanítóegylet aradi fiókbizottsága. Az ülés érdekes tárgysorozata igen nagy számban hozta össze az érdeklődő pedagógusokat. Ott volt az ülésen Faragó János kir. s. tanfelügyelő, Láng Mihály áll. tanítóképző int. igazgató, a tanítóképző intézet növendékei s tanári kara, Kovács Vince, az Aradvidéki Tanítóegyesület elnöke, stb. Az ülést Marinkovics Péter fiókbizottsági elnök nyitotta meg. Utána Lautner Mátys tanító tartott gyakorlati tanítást. Az élvezetes előadást nagy figyelemmel hallgatta a tanítóság. Wagner J. Agoston rajztanár tartott azután érdekes szabadelőadást a népiskola rajztanításáról. Utalt a kultur államok intézkedéseire e téren. Aradon e tekintetben visszaesés van. Régi tapasztalata, hogy idegenkednek a rajzolásról, pedig ez nem egyéb, mint írás. A rajzolás elemei szinte azonosak az írás elemeivel s tanítását éppen úgy megelőzik az előgyakorlatok, mint az írásét. A tanításnál erre fekteti a főszólyt, a kombináció, a tervezés marad a tanulóknak. Hogy e módszer mellett milyen eredményt ért el, bemutatja egyik osztályának szalagdíszítmény és térkitöltési rajzát. A rajzok igen szépek voltak.

A mai előadás tárgyáról, a népiskolai rajz-tanítás módszeréről értekezést írt, amelyet ezenel felajánl a tanítóságnak.

A gyűlés örömmel vette Wagner Y. Agoston tanár nagylelkű ajánlatát és előadásáért jegyzőkönyvi elismerő köszönetet szavazott.

Láng Mihály tanítóképző int. igazgató indítványozza, hogy jövőben az előadások rövid kivonata, a gyakorlati tanítások tárgya és menete közöltessék a fiékkör tagjaival. Ezt a gyűlés elfogadta.

Marinkovics Péter elnök ismételtén köszöni az előadók fáradozását s a megjelentek érdeklődését, s az ülést berekeszti.

(-) A főgimnázium VIII ik osztályának tornavizsgálata. Tegnap délután 3 órakor tartották meg az aradi kir. főgimnázium VIII ik osztályában a tornavizsgálatot. A növendékek először katonai rendgyakorlatokat végeztek. Azután szabadgyakorlatokat mutattak be. Az általános tornázás után a versenyek következtek.

A kötélfüggeszkedésben első lett Papp Jenő, második Telegut János, harmadik Orfy Gyula.

A magasugrásban első volt: Opre Péter 140 cm. második Papp Jenő 135 cm. és a harmadik Orfy Gyula 130 cm. magassággal, végül Papp Jenő, Opre Péter, Telegut János, Orfy Gyula, Boros József, Szentes József végeztek gyakorlatokat a magas nyujtón.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Köller János üdvözlése. Köller János táblabíróvá való kinevezése általános örömet keltett Aradon. A legelső, a ki az új táblabíró üdvözölte, Fábrián Lajos dr., az aradi törvényszék elnöke volt. Az elnök üdvözléséhez csatlakoztak Köller János összes kartársai. A nap folyamán számos távirati üdvözlés is érkezett az ujonnan kinevezett táblabíróhoz vidéki kollégáitól és ismerőseitől.

§ Árverés a törvényszéken. Weiss Márton kávé annak a kijelentésére kérte fel lapunkat, hogy egy minapi számunkban közölt fenti cím alatt íckünkben említett Weiss Mártonnal nem azonos.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Gabonaüzleti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 11.

Az időjárás menetében — minden átmenet nélkül — beállott változás nem mondható kedvezőnek, sőt ellenkezőleg, a vetések szempontjából káros volt, mivel azok fejlődésükben — a kellendő nedvesség hiányában — visszaesnek.

A gabonaüzlet irányzata ennek folyományaképpen napról-napra szilárdabb lesz.

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 11.

Amerika 3 magasabb. Kínálat korlátolt, vételkelet jó, 30 fillérrel magasabb árak.

As árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárilat	5 órai sárilat
Buzs májusra . . .	10.50—10.51	10.20—10.21
Buzs októberre . . .	10.80—10.81	10.49—10.50
Zab októberre . . .	7.39—7.40	7.30—7.31
Ross októberre . . .	8.70—8.71	8.50—8.51
Uj tengeri	6.40—6.41	6.30—6.31

Zárul 5 órakor:

Leszámitolóbank részvény	497.75
Osztrák-magyar államvasutó részvény	682.75

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 11. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogramm terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban 144—145 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban 145—146 fillérig; könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 146—147 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli sulyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig.

Sertésleiszám: Május 8. napján volt készlet 26.712 darab, május 9. napján főlhajtott 231 darab, május 9. napján elszállított 252 darab, május 10. napjára maradt készletben 26.91 darab

A hizott sertésüzlet irányzata: Nyugodt.

IDEGENEK ARADON.

— Május 11. —

Fehér Kereszt szálloda. Bonicsen Viktor dr. ügyvéd Hátszeg. — Vajda Ödön mérnök Budapest. — Héder Kálmán miniszteri hivatalnok Budapest. — Zalay Emil bíró Zágráb. — Janda Mihály és családja Vajdahunyad. — Hajnal Sándor kisbirtokos Hódmezővásárhely. — Zabos Mihály és családja Esztergom. — Zámory Illés bíró Nagyvárad. — Csurgó József és családja Dévaványa. — Veres Béla hivatalnok Kolozsvár. — Roszter Ede gyáros Grác. — Olescher Sándor Bécs. — Veisz Kálmán gazdálkodó Nagyszentmiklós. — Kürti Lajosné és leányai Gyulafehérvár. — Berenczi Ödön gyáros Prosnicz. — Gabnai Imre és családja Kecskemét. — Szabó Emil hivatalnok Torda. — Hevesi József hivatalnok Torda. — Krausz Lajos kereskedő Murány. — Meisel János hadnagy Fehértemplom. — Babel József szerelő Budapest. — Romisch Vilmos utazó Trosten. — Czekélius K. utazó Trosten. — König Simon utazó Budapest. — Vertheimer Mór utazó Budapest. — Klein Herman utazó Budapest. — Eichner Sámuel utazó Budapest. — Benedek Farkas utazó Budapest. — Grossz Samu utazó Budapest. — Partell Pál utazó Budapest. — Stern Sándor utazó Bécs. — Markenstein S. utazó Bécs. — Lóvi Mór utazó Bécs. — Hensch Jakab utazó Bécs. — Bund Gyula utazó Bécs. — Fischer Miksa utazó Bécs. — Messzer Ede utazó Bécs. — Blatt Vilmos utazó Bécs. — Farkas Simon utazó Bécs. — Schönvald Géza utazó Bécs.

Központi szálloda. Davicsen J. kir. udvari titkár Bukarest. — Popovics Ferenc kir. udvari tanácsos Budapest. — Mangra Vazul vikárius Nagyvárad. — Andreics János bányagazgató Petrozsény. — Székely Imréné magánzózó Temesvár. — Gergely Alfréd gyáros Budapest. — Iritz Sándor gyáros Makó. — Seidner Márton fakereskedő Budapest. — Andrassy Béla fakereskedő Budapest. — Fejér György dr. ügyvéd Borosjenő. — Milutinovics Miklós dr. ügyvéd Pancsova. — Milutinovics Soma fakereskedő Pancsova. — Dobroszláv Péter dr. orsz. képviselő Temesvár. — Jäger Lajos kereskedő Budapest. — Werthelm Irma bérlőné Temesvár. — Székely Imréné magánzózó Algyó. — Bogdán Aurél Hunyad.

Nemzeti Színház.

Vasárnap, 1907. évi május hó 12-én:

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél helyárakkal:

URANIA

magyar tudományos színház előadása:

Pénz ő felsége.

3 felvonásban, 160 színes vetített képpel és számos mozgóképpel. Irta: Pekár Gyula.

Közdete délután 2 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendes helyárakkal:

Tisza mentén.

3 felvonásban, 160 színes vetített képpel és 9 mozgóképpel. Irta: Szundy Károly.

Közdete este 8 órakor.

HACKENDRE

okleveles építész és építő-mester

műszaki irodája ARAD, Kápolna-utcza 4. szám.

Czirák Alajos és neje szül. Hauzvicka Anna a maguk; leányuk: Kiss Jánosné szül. Czirák Rózsika, sógora: Kiss János, nagyanyja: Hauzvicka Karolina, valamint közelebbi és távolabbi rokonok nevében a szív legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy drága kincsük, forrón szeretett leányuk

CZIRÁKY GIZIKÉ

folyó hó 10-én reggel 3 órakor, életének 19-ik évében, rövid szenvedés után jobblétre szenderült.

Letört a virág s hullásán keseregnek a szülők, az egyetlen testvér, rokonok s mindnyájan, kik ismerték őt, a nyájas szelid és szeretetre méltó teremtést.

Igen, a meny egy anygallal gazdagabb, a föld egy áldott teremttel szegényebb lett.

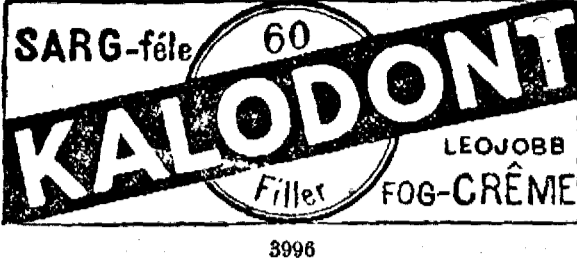
Legyen is, miként a földön vala
Legyen az égnek kedvelt anyala.

Hült tetemei folyó hó 12-én délután 4 órakor Aradon, a felső halottas házban tartandó gyászszertartás után fognak örök nyugalomra tetetni.

Lelkéért az isteni tisztelet az aradi minorita templomban május 14-én reggel 8 órakor lesz.

Déva, 1907. május hó 10-én.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Magy. kir. szab. osztálysorsjáték

Az 1907. május 23 án és 25-én kezdődő XX. sorsjáték

I. osztályának

huzására szóló sorsjegyek nálam már kaphatók.

Az eredeti árak a következők:

1/1 sorsjegy	12 — korona
1/2 "	6. — "
1/4 "	3. — "
1/8 "	1.50 "

Sorsjegyek dus váltószékhelyen kaphatók, — többek közt a következő számok:

99351	99358	99364	99375
4/4	4/4	4/4	4/4
11956	11975	36051	36060
8/8	8/8	8/8	8/8
36051	55801	55810	55824
8/8	8/8	8/8	8/8

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

hivatalos rovata.

A kör helyeszközi-osztályának helyisége SZABADSÁG-TER 7. I. EMELET

Hivatalos órák:

Délután 9—1 óráig, vasárnap és ünnepeknap 10 óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Telefon 294. sz. Telefon 294. sz.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai önkéntes részesei. Levélbeli felvilágosítást csak válaszlevegő küldése mellett ad a helyeszközi-osztály.

Kimutatás 1907. május 1-én.

ÜRESEDESBEN LEVŐ ALLASOK:

Videki borsgyökéskereskedő cég részére fiatal, kényvelő, magyar-német levelező kerestetik.
Videki divatruha üzlet részére fiatal szakmabeli segéd keresetlik.
Videki város-örökba, rőfös-aru-üzletbe segédnek kerestetnek.
Vidékre több a német és román nyelvben jártas fiatalabb vasereskedő segédet.
Videki kisebb városba kézműáru segédet, aki a román nyelvben jártas.
Több vidéki vas- és fűszerüzlet részére a román nyelvben jártas segédet.
Videki rövidaru üzlet részére a román vagy tót nyelvben jártas segédet.
Több vidéki kézműáru-üzlet részére románul tudó segédet, szerény igényekkel.

ALLAST KERESOK:

Irodai teendőben jártas egyén a délutáni órákon bármely állást szerény feltételek mellett elvállal.
Kereskedelmi akadémiát végzett fiatalember, ki a könyvtárolás és levelezésben jártas, nagyobb cégeknek alkalmazva volt, állást keres.
Nyugdíjazott állami tisztviselő egy- két órai délutáni foglalkozásra irodai alkalmazást keres.
Mértékletes könyvelő és magyar-német levelező aki elsősorú cégeknek és önállóan is működött.
Raktárnoknak vagy egyéb irodai alkalmazásra való jóírásu alkalmazott.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor, Keppich Zsigmond

1903. július 15-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36051 szám tizenötezer

koronát, az 1905 évi április hó 15-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36053 szám ötezer

koronát és az 1906. évi február hó 14-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

99354 szám tízezer,

míg 1907. április 4-én ugyanezen szám kétezer koronát nyertek. Ezekon kívül számos 2000, 1000 és 500 kor. nyereményeket fizettem ki.

Wallfisch Armin

bank és váltó-üzlete Aradon.

Alapított 1875. évben.

Videki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Helybeli és megyei telefonszám 129.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy az általam kibérelt

BAROSS-PARKI

kioszko

megnyitottam.

Naponta friss

cukrászda és buffet

ugyanazon árak mellett mint Deák Ferenc-utcai üzletemben.

Kérem az igen tisztelt közönség szives pártfogását.

Kiváló tisztelettel

Mihályi Gyula,

cukrász, kioszk-bérlő. 1858

Több 100 orvos

véleménye szerint legkitünőbb szer

fog-, száj- és garat ápolásra

Dr. DEMBITZ Aseptol szájviz-pasztill-fogorvos láj és fogpara.

Aseptol szájviz-pasztillák 1 doboz 2 kor., fogpor 50 fillér. Kaphatók gyógyszerárakban, droguerárakban és illatszertárakban.

Központi főraktár: Dr. Dembitz „fog- és szájápoló-szeret laboratoriuma” Budapest, Kerepesi-ut 10. Aradon: Földes Kálmán gyógyszerárban. 3956 Orvosi vélemények minden dobozhoz mellékelve.

Aseptol-szájviz-pasztillák pohár vízbe dobva szén-sav képződés mellett önmaguktól oldódnak; antiseptikus, adstringens, desodoráló hatásuknál fogva a fogak romlását gátolják, a fogakat és a foghúst edzik, a száj kellemetlen szagát megszüntetik, a szájat illatosítják, a garatot edzik. Torokhájak ellen a legkitünőbb óvszer. Tuberkulózis és más fertőző betegségeknél a betegségeknek a szájban át való terjedését gátolják és a környezetet védik. Profilaktikus hatású gyermekek 1 rokkantnál ma is illetőleg orvosilag elismervén.

„ASEPTOL” fogpor közömbösíti a fogakon képződő ártalmas anyagot, gátolja a fogak képződését; ferőtleníti és edzi a fogakat és foghúst visszahozza a fogak eredeti szép színetét és fényét. 3956

Figyelmeztetés.

A kerülősi 4. sz. tjkvben foglalt és ez előtt gróf Sigray St. Marsan Józsefné tulajdonát képezett volt ingatlan ezen időszakban tulajdonosai híré szerint ezen egész birtoktest parcellázását és eladását, több községben falragaszok útján és egyéb módon hirdetvén, — az érdeklődők figyelmeztetnek, hogy Gantner A. Károly jelenleg budapesti lakos, ezen ingatlanból 2907 (kettőezerkilencszázhet) kis holdat, bir 1911. évi november hó 1-ig haszonbérben, sőt a budapesti VIII-X. ker. járásbírósnál 1907. Sp. V. 408. sz. a haszonbérleti jogának telekkönyvi bekebeleztetését célzó pert is folytat, — amennyiben tehát egy esetleges adásvétel bárki által nevezett érintett jogának respectálása nélkül céloztatnék megkötetni, — annak megóvása céljából bárkivel szemben minden megengedett és lehető törvényes eszközt igénybe fog venni.

Dr. Czédly Károly,

mint Gantner A. Károly árv. kirendelt gondnokának jogi képviselője.

A májusi költözködésre ajánlunk: Légszesz és villany-csillárok, Auer és benold-gáz petróleum-lámpákat, égőhálókat. Valódi Üveg és porcellán, mosdó és egyéb készleteket. — Va- Gebhart Testvéreknel lödi nikkel lözö-ARADON, és diszedényeket, Andrassy-tér 4. (Pannónia-szálloda.) Városl és megyei telefon 451.

25 koronát meghaladó készfizetések után 3% pénztárengedményt nyújtunk.

BORHEGYI BORVIZ

sziklából fakadó természetes ásványvíz forrás kezelőség Szászrégen.

Vezérképviselő Aradon

Stern Sándor

Kapható: Fejér Gyula, Pollák József, Dürr Kocsárd, Dürr Gusztáv, Daimel Lajos, Altmann Ede, Husarek Agoston Lipppa. 1202

Boros Béni-tér és Nádor-utca sarkán egy 4 szobából álló erkélyes 1333

lakás

augusztus 1-től

kiadó.

Nemess Géza.

A KIS KERESZT söröző megnyitása.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy a „Fehér Kereszt-szálloda” Deák Ferenc utcai részén új söröző helyiséget, az utcáról közvetlen bejárattal nyitottam.

Hol az Első Magyar Részvénytársaság kőbányái

Udvari sörét

poharaként 16 fillér és orsónként 24 fillérével, mindenkor friss csapolással mérem ki.

Berendeztem a házhoz szállításra 2, 4 és 6 literes családi korsókat, mit minden rendelésnél külön díjazás nélkül, házhoz szállítok.

Miért is a n. é. közönség szíves pártfogását kérem.

Tisztelettel:

Braun Gusztáv, szállodás.

1908 óta forgalomban

Berger-féle

gyógy-kátrány-szappan,

mindennemű bőrkütegek

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

Berger-féle borax-szappan.

Aradon: G. Heil & Comp., Wien I., Biberstr. 6.

Raktár Aradon: Gatorl Földes Meletem.

Hajós Árpád és Rosenyay Mátyas gyógyszerész rész uraknál, Vojtek és Weiss droguerájában kapható az összes hazai gyógyszerárakban 845

KÖSZEG. Szanatórium és vizgyógyintézet

gyönyörű fekvés, nagy fenyvespark, szép sétahelyek, villamvilágítás. Priessnitz- és Kneipp-rendszer. Massage, v. llyanozás, bizlaló kura, lég- és napfürdő, szénsavas fürdő. Forrólevegő-szulek. Kúttól ellátás. Lakás, vizkura és orvosi gyógykezelés, napi 8-12 korona. Prospektus ingyen. 3982

Dr. Rosenberg Miksa

ügyvédi irodáját

Andrássy-tér 24-25. szám alá

1821

(Neuman-palota)

helyezte át.

Dr. med. Velicsek-féle

Sanatórium.

NÉMET-BOGSÁN

(Kraszó-Szörény megye.)

Beutlakás és Pensió.

3936 Prospektus ingyen.

Hazánkegyik legszebb és legkiecsőbb vidékén, a Vojtek-N.-Bogsáni vasut végállomása. — Kúttól, üde, pormentes levegő, szélcsend, lég-, nap-, Vizmassage Gymnastika-és Diaeta kurák.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór és Lithion tartalma

Salvator-forrás

kitünő sikerrel használtatik. Eforrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű.

Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Allandó összetételű.

Első rangú gyógyvíz

és diaetikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi verbősegekben, máj és veseléjalomban vagy húgysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakszemélyek, gyógyszerészekről szóló bizonylatok és egyéb forrásleírások ingyen, bérmentve állnak rendelkezésre.

Szinye-Lipóczy Salvatorforrás Vállalat

Budapest, V. Rudolfrakpart 8.

1107

Kovaszinon,

mótoros megálló mellett, 10 kataszt. hold termő szőlő, két házzal és felszerelt gazdasági épületekkel azonnal eladó.

Bővebbet:

Kiss László,

Orczi-utac 5. sz., kaputól balra.

A nálunk vásárolt

12698. sz. osztálysorsjegyre a

600.000 koronás

főnyereményt

fizettük ki szerencsés vevőinknek.

Legközelebbi húzás

már f. évi május hó 23. és 25-én.

Tessék

a következő szerencseszámok közül választani:

4273 12697 13241

34637 65104 53954 65117

8794 91757 91774

1316

Ezen

Osztálysorsjegyek

kizárólag csak nálunk kaphatók és megrendelhetők.

Ára:

Egy nyolcad Kor. 1.50
Egy negyed Kor. 3.—
Egy fél Kor. 6.—
Egy egész Kor. 12.—

Aradi Ipar- és Népbank

pénzváltó üzlete Aradon, Fehér Kereszt épület.

Megyei és városi telefon sz. 100.

Osztálysorsjegyek kaphatók továbbá a következő elárusítóknál:

Özv. Hammerschlag Lipótné (dehánytőzsde, Andrássy-tér.)
Bászler Anna (dehánytőzsde Weitzer János u.)
Husserl M. (dehánytőzsde, Atzél Péter-u.)

KI SZENVED?

gyomorban, székrekedésben, étvágytalanságban stb.? Az tegyen kísérletet, a több száz hírneves orvos által ajánlott HORGONY természetes keserűvízzel. Reggeli előtt fél ivópohár HORGONY keserűvíz 1-2 óra alatt meghozza a kívánt hatást, mire az étvágy és a jó közérzet beáll. A HORGONY természetes keserűvíz nem kellemetlen ízű, nem okoz kellemetlen érzést. Kapható minden ásványvíz, fűszerkereskedésben és gyógy szertárban. Vásárlásnál kifejezetten HORGONY keserűvíz kérendő. Tulajdonos: Loser János Budapest.

Tüzelő anyagokban

bár a szállítási akadályok teljesen megszüntetve nincsenek, mindazonáltal igen tisztelt vevőinket értesíthetjük, hogy

raktár - készletünk

Zsilvölgyi Fűtőkészén,

Porosz Salon-készén,

Porosz Légszesz Pirszén

és Porosz Dió-Pirszénben

Legjobb minőségekben jól el van látva.

Háztartási és ipari célokra száraz, darabos, jól kiégetett

Bükkfa-szén

állandóan nagy mennyiség készleten.

Jakaréktűzhelyben ajánljuk a kőszéntüzelést. Számos előnyök s jelentékenyen

olcsóbb, mint a tűzifa.

A hazaszállítást saját kocsijaikkal, a miniszteri és főkapitányi rendeletnek megfelelően **plombázott zsákokban** eszközöljük.

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedés szénosztálya.

Telefon 189. sz.

Somatose

(huskivonat)

a legkitünőbb

emésztő- és erősítő-szer

mindenkinek, ki emésztési zavarokban szenved, gyenge gyermekeknek, gyomorbetegnek, vérszegényeknek, sápkorosoknak, idegbetegnek, stb.

Minden gyógytárban és drogueriában

kapható

1018 I

A Vörösmarty-utca 3. számú

házban, a II. emeleten.

egy szép uri lakás

előnyös feltételek mellett

kiadó.

Bővebbet a házban 6 ajtó sz. alatt.

Kerestetik

egy mindenestül

cseléd

azonnali belépésre.

Ajánlkozók Boczkó-utca 10 sz. alatt jelentkezzenek d. e. 9-11 óra között.

Fogorvosi és fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Aradon, József főherceg-ut 1. sz. házban

fogorvosi és fogtechnikai műtermet nyitottam,

a hol minden a szakmába illő műtétet pontosan és és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ

1264 fogorvos.

Harisnyakötőde

Andrássy-tér 20. sz.

(Fischer Elíz palotában.)

A t. közönség rendelkezésére áll.

800

12000-1907.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy a m. kir. belügy-ministeriumnak jóváhagyásával ellátott következő szabályrendelet folyó évi május hó 1-én életbe lépett.

Szabályrendelet

Arad sz. kir. város területén és külhatárában lévő villamosvilágítás és erőátvitel céljaira szolgáló vezetékek oltalmazásáról.

1. §.

Arad sz. kir. város területén létesített villamos vezetékek oszlopainak és szerelvényeinek, továbbá a villamos légvezetékeknek, valamint a földalatti villamos (kabelek) és azokhoz tartozó szerelvényeknek megrongálása, valamint ezek rendes működésének bármely cselekmény által való veszélyeztetése tilos.

2. §.

Építkezések alkalmával a légvezetékek közelében emelt állványok a vezetéktől azok egész hosszában deszkafallal elzárandók, amely rendelkezés pontos betartásáról az építésért felelős szakértő köteles gondoskodni.

3. §.

Utcaburkolatok készítése, építkezések s általában a föld színe alatt eszközözendő munkálatok alkalmával az illető munkákért felelős szakértő a munka megkezdése előtt a rendőrkapitányi hivatalnál jelentkezni köteles a végből, hogy a villamossági részvénytársaság a kabelekvezetékek megvédésére szükséges utasításokat azonnal megadja. — A munkálatok csak az utasítások vétele után kezdhetők meg s azok értelmében végzendők és a felelős szakértő által pontosan betartandók.

4. §.

A jelen szabályrendelet rendelkezéseinek és tilalmainak megszegése kivéve az 1. §-ban foglalt tárgyak szándékos és jogtalan megrongálására irányuló cselekményeket, a melyek 1878. évi V. t.-c. 418-421. §§-ai szerint büntetett, illetőleg vétséget képeznek. — rendőri tilalmat képez s azok, akik ezeket megszegik, amennyiben cselekményük súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágást követnek el és az 1. §-ban felsorolt esetekben 20 koronáig, a 2. és 3. §-ban felsorolt esetekben pedig 100 koronáig terjedhető felerészben a város szegényalapját, felerészben pedig a m. kir. államkincstárt illető s behajthatatlanság esetén elzárásra átváltoztatható pénzbüntetéssel büntetendők. A pénzbüntetésnek elzárásra való átváltoztatásánál az 1879. évi XL. t.-c. 22. §-ának rendelkezései irányadók.

Ez ügyekben való eljárásra elsőfokulag a városi rendőrkapitányi, másodfokulag a tanács, harmadfokulag a m. kir. belügyministerium illetékes.

5. §.

Az 1. §-ban foglalt rendelkezések megtartásáról való gondoskodás a családfőket, gyámokat és gondnokokat is kötelezi családtagjaik, gyámoltjaik és gondnokoltjaikkal szemben s a fentebb foglalt büntető határozatok az 1879. XL. t.-c. 27. §-a alapján a gondozásra kötelezett személyekre is kiterjeszthetnek.

6. §.

Jelen szabályrendelet annak kihirdetésétől számított nyolcadik napon lép életbe.

Ezen határozat 30 napi közzszemlére kifüggesztetik, jogában állván az ellen bármely adófizető polgárnak észrevétellel vagy felebezéssel élni, ezen határidő eltelté után a m. kir. belügyministeriumhoz jóváhagyás végett felterjesztetik.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1906. évi november hó 14-én tartott rendes havi közgyűléséből. P. H. Kiadta: Kádás Kálmán s. k. főjegyző.

Szám 668-1907. M. kir. belügyminister. Jóváhagyom. Budapest, 1907. évi március hó 5-én. A minister megbízásából: Dr. Némethy s. k. ministeri tanácsos.

Arad, 1907. évi április hó 27-én.

A városi tanács.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótlék

egy régióknak bizonyult házisszer, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közvényűnél, oszónál és meghűléseknel, bedörzsölésleképpen használva.

Figyelmeztetés. Állány hamisítványok miatt hamisításokkor óvatossá legyünk és csak olyan áruvet fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter szögjeggyel ellátott doborba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és fogynálva minden gyógyszerertárban kapható. — **Főhadisz:** Török József gyógyszerertárnál, Budapest.

Frágában, Elisabethstrasse 5 nos Mindennap adták.

Minden utánzás és után nyomás büntetéssel jár. Egyedül valódi csak

THIERRY BALZSAM

a zöld apáca védjeggyel. Törv. védve. Régi híré. Felülmuhatallan. emésztési zavarok, köhika, katarrhus, mellfajas, influenza, különösen kezdődő udővés stb. ellen. 12 kis, vagy 6 duplaüveg, vagy 1 nagy speculáls üveg, azab. sz.rai 5 kor.

THIERRY CENTIFOLIA-KENŐCSE általánosan mint Non plus ultra ismerve minden régi bármily seb gyulladás sértés, gylites és dagannat ellen, megkudalyozza a vérmegezeset operációkat többnyire felesegessé teszi. 2 tégely ára bérn. K 3.80. Széküldi készpénzért vagy utánvéttel

THIERRY A. GYÖGYEZ. PRÉGRADA Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Raktár Budapeston Török József és L. Egger Leo és Gy. Lugoson Vértesi L.-nél

ÓVÁS! Egyedül valódi, törvényesen védett balzsamot vételezzél rendelésként s különösen ismételadaztól. A büntetőörvény 35 és 25 §-ai szerint mindenki, aki nem az én gyógyszerertármból eredő, tehát más, mint az egyedül valódi zöld apácavédjeggyel törv. védett Thierry-balzsamot rendel, vásárol, különösen árusít, büntetőbírósi kíméletlen üldözésnek és 4000 K-ig, vagy 1 évig terjedő fogházhüntetésnek van kitéve. Ugyanigy a vásári erőszakos módon kínált, más nevíű pótlékoknak megindóss, v. árasítása, melyek csak a közönség kizsákmányolására keresnek forgalomba, ugyanly büntetés vonnak maguk után.

Raktárak Aradon: G. Földes Kelemen és Hajós Árpád orak gyógyszerertárban. 14-ában. 3966

A Boholti és M.-Solymosi közkedvelt
ásványvizeink

egész friss töltésben
Dónáth Simon,
 Hal-tér 1. szám főraktárosuaknál
 és minden fűszerüzletben kapható. Telefon sz. 524.

1/2, 1 és 2 literes-palackokban ára üveg cserénél:

1/2 liter	1 liter	2 liter	
10 fillér	20 fillér	30 fillér	1186

 A m.-solymosi és boholti for-
 rások kezelősége, Déva.

Uzlet: Kohn József Gyári-műhely:

Andrássy-tér 13. szám Batthyány-utca 32. sz.
 Minorita-palota saját haz.
 Telefon 333. szám. Telefon 321. szám.
 Hat kiállításon első díjjal kitüntetve. Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

ARAD.

JÉGSZEKRÉNY-GYÁR.

Nagy raktár mindezenmü **jégszekrényekben**, u. m. háztartási, vendéglősök, hentesek és mészárosok részére; legújabb és legjobb szerkezetűek, melyek keves jégszükséglettel legjobban hűtenek; háztartási és konyha-berendezési cikkek. — Fürdőkádák, ülő fürdő és gyermekkádák, zuhanyok, úgy a közönséges háztartásban, valamint vízvezetékhez alkalmazhatók a legzölésesebb és diszes kivitelben mindig készen raktáron kaphatók.

Arjegyzék kívánatra küldetik. 335 Arjegyzék kívánatra küldetik.

Ujonnán felszerelt áruház

Masztig P. és Társa Aradon,

Andrássy-tér 22. szám

— Vászón, selyem és divatszövetek nagy raktára. —

253—1907. gsz.
Árverési hirdetmény.
 Arad sz. kir. város gazdasági széke a Nagykaszálón lévő trágya értékesítése iránt folyó évi május hó 21-én d. e. 10 órakor árverést tart.
 Kikiáltási-ár: 100 korona.
 Bánatpénzül letendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban az árverést megelőzőleg a városi pénztárban.
 Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.
 Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz letételére vonatkozó pénztári jegy mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.
 Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.
 Arad szab. kir. város gazdasági székének 1907. évi április hó 16-án tartott üléséből.
 Kiadta:
 Zubor Andor, s. k. aljegyző.

Feltűnő újdonság!

DÉLICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mászt nem szívhat.

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Szent-László (Püspök) gyógyfürdő

Nagyvárad mellett, KERNÁTS JÁNOS, fürdőberlő kezelése alatt.

Kényelmes közlekedés. Vasúton Nagyváradtól fél, kocsin 2, órai távolban. Május—augusztus hónapokban naponta 12, vasárnap és ünnepeken 16 vonat közlekedik Nagyváraddal. A vasúti állomás a fürdőtelepen van.
 Az európai hírű 41° C. meleg természetes hévíz javára van: az izületek és izmok okozó bántalmainál, idült s különösen savas izületi loboknál, csonttörések és különösen vízszamaradt vastagodásoknál, köszvénynél és annak különböző alakjainál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek (ischia-nál); különböző bőrbajoknál, végre női bajoknál; helysége: heveny és idült gyomorbántalmak, májbajok és vesekövek esetében. Állandó fürdőorvos: dr. Nagy Ignác.
 A különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák napi ára 1 kor, 20 f. és 6 kor között váltakozik. Gyógyterem (Cursalon) hírlapokkal, zongora, konyvtár és tekeasztallal. Terraszok szép kilátással. Éttermek, cukrászda, sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő öserdőben. Az erdőben jó tekepálya és Lawn-Tennis.
 Öt tükörfürdő és három kádifürdőn kívül márfürdők is vannak rendszeresítve. Fürdők 40 fillértől 1 kor, 20 fillérig. Elsőrendű, kitűnő állandó zenekar. — Telefon-összeköttetés Nagyváraddal.
 Villany-világítás. A legszebb kirándulás és szórakozási hely. Konyha és vendéglő a bérő saját vezetése mellett. Prospektust kívánatra küld a fürdőkezelőség.

A Tulipán szappan

Legjobb a világon!
 1240 Hatása csodás!

Tulipán szappan

darabja 1 korona.

Rövid idő alatt ifijítja és szépíti az arcot, hófehérre varázsolja a bőrt. Gyorsan és biztosan eltávolít reddőket, szepiőt, májfoltot és borátkát (Mitesser).

Meggyesy Veronka

ARAD, Tököly-tér 1. szám. Katalin-fürdő-épület. Kristyory-féle üzlet.

Egyesületek, casinók, társaságok és a vendéglős urak becses figyelmét felhívom a tavaszi idény beálltával a raktáromon levő és legjobb minőségű

gyertyán és bükkfa-bábuimra és a valódi lygnum-sanktum teke-golyóimra

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Bauer Gyula

tajték-, pipa- és műsztergályos üzlete 1285
ARAD, (Minorita-palota.)

172—1907. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1907. évi 2282. számú végzése következtében Dr. Tamásán Livius ügyvéd által képviselt Transylvánia bizt. társ. javára, Ilona Jakab ellen 74 korona 92 fillér s jár. erejéig 1907. évi március hó 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2500 koronára becsült következő ingóságok, n. m.: cséplőgarnitúra, lovak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir. járásbíró 1907. évi V. 72. számú végzése folytán 74 kor. 92 fill. tőkekövetelés, ennek 1906. évi szeptember hó 30. napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 59 kor. 70 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Csintyén leendő megtartására 1907. évi május hó 14-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendel-
 Kelt Kisjenőn, 1907. évi április hó 27. napján.

Balassa,
 kir. bír. végrehajtó

1846

Klimatikus
gyógyfürdő.

GLEICHENBERG

Nyári üdülő.
 Idény:
 Május-október

Stájerország.

Kiváló klimatikus viszonyok, fél alpesi tág.

Gyógyjavallatok: Légzőszervek hurutos bajai (Asztma, Emphysem) az emésztési szervek, szív-izmok megbetegedésénél, idegbajoknál stb. 3378

Gyógyeszközök: Inhalációs terapia, pneumatikus kamrák, hidegvizgyógyintézet, szénsavas fürdők, Fango-gyógyimód stb. stb.

Gyógyforrások: Konstantin-, Emma-forrás, Szt.-János kut., Remete-forrás

Kimerítő képes prospektussal szolgál, lakás és kocsimegrendeléseket elfogad a fürdőigazgatóság.

1890/907 pm.

Határozat.

A mérnöki hivatal által összeállított 1907. évi természetbeni utadó főkönyv a számvevőség által átvizsgáltván, a 2993 adóköteles után a kézi napszámot 8979 kor. azaz Nyolcezerkilencszázhetvenkilenc koronában megállapítom, a természetbeni utadó főkönyvet 1907. május 7-től 1907. évi május hó 22-ig terjedő 15 napl. időtartamra a 545-58/1891 sz. szabályrendelet 4. §-a értelmében a városi mérnöki hivatalban közszemlére kiteszem és felhívom az érdekelteket, hogy a közszemlére kített főkönyvet tekintsék be és esetleges feltevéseiket 1907. évi május hó 22-éig a polgármesteri hivatalban szóval jelentésük be, vagy írásban nyújtsák be.

Aradon, 1907. évi május hó 6-án.

Varjassy,
 polgármester.

18874 - 1907.

Hirdetmény.

Az 1883. évi XLIV. t.-c. 18 §. alapján közhírré tesszük, hogy az újonnan keletkezett s eddig még megadóztatva nem volt III. oszt. kereseti adóköteles foglalkozások után a kir. pénzügyigazgatóság adókielégítési javaslatokról szerkesztett lajstromot elkészítette; azt f. é. május hó 14-től a városi adóhivatal 1 sz. szobájában 8 napi közszemlére kiteszük oly célból, hogy azokra nézve netalán észrevételeit — vonatkozzanak akár a saját, akár mások adójavaslatára — bárki megtehesse.

Az észrevételek a 8 napi határidő alatt írásban a pénzügyigazgatóságnál, utóbb a tárgyalásig az adókielégítő bizottságnál terjeszthetők elő.

Arad, 1907. május hó 10-én.

A városi tanács.

Styria-kerékpár és Waffnenrad-kerékpár

az elismert legjobb gyártmányok.

Kizárólagos elárusítók.

Kovács Soma és Társa

Arad, Neuman-palota. 370

Kerékpár alkatrészek nagy választékban és előnyös árakon.

Telefon szám 151.

Nagy könyvkötészet.
ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Befűtőmódo.

KÖNYVNYOMDÁJA

ARADON, JÓZSEF FŐHERCZEG-UT 22. SZ.

Ajánlja kitűnően berendezett és a mai kor igényeinek teljesen megfelelően felszerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyomtatási munkák gyorsan, pontosan és a legmodernebb kivitelben jutányos áron készítenek el.

Aradi Közlöny

a legnagyobb és legelterjedtebb vidéki politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben:
 1 évre . . . 24 korona.
 1 hóra . . . 2 korona.

Vidéken:
 1 évre . . . 28 korona.
 1 hóra . . . 2 kor. 40 f.

Szervezőbizottsági telefon 357.
 Kiadóhivatali " 161.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a kiadóhivatal:
 József főherceg-ut 22. szám.
 — Telefon szám: 151. —

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetéseket felvételnek a kiadóhivatalban:
 József főherceg-ut 22. szám.
 — Telefon szám: 151. —

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér. — Cseledek kereső vagy cselédnek ajánlkozó apró hirdetés 20 szögig 50 fillér, minden további szó 4 fillér — Hirdetési levele zólapok 50—60 fillérért és 1 koronaért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

Akinek

Ismeretség híján

házastársra,
 nevelőre,
 fiúnevelőre,
 könyvelőre,
 segédre,
 ispánra,
 gazdatisztra,
 kulcsárra,
 vinczellőre,
 kertészre.

kulcsárnőre,
 gazdasszonyra,
 szakácsnőre,
 szobaleányra,
 házi- vagy
 irodaszolgára,
 pénzbeszedőre,
 házmesterre,
 stb.-re
 van szüksége,

Aki

eladni kíván

butort,
 szongorát,
 bort,
 gyümölcsöt,
 gabonát,

üzletet,
 műhelyt,
 lakást stb.;
 vagy

Aki

bérbeadni kíván

birtokot,
 házat,
 vadászterületet,

halászatot,
 telket,
 kocsi,
 iovat.

Aki

mindeneket vétel vagy bérbévitel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér csélt, ha az

„ARADI KOZLONY”
 kis hirdetési rovatát használja.

Eladó ház!

Szabadság-tér 4. és Eötvös-utca 17. számú ház előnyös feltételek mellett eladó. Bővebb értesítést ott a házban. 1822

Angyal-utca 27. szám alatti házban

egy szatócs-üzlet kiadó.

Bővebbet Angyal-utca 25a. sz.

Egy billiárd asztal

jutányosan eladó Teleki-utca 15. szám alatt.

Középiskolai

diákokat sikeresen elkészít, Megkeresések „Tanár” címmel kiadóhivatalban kéretnek. 1840

Jdösebb gyarorított szobaleány

ki szépen mos és vasal, öltöztetésnél segédkezik, a tejkezeléshez ért, kerestetik. Szent-László-utca, Jakabffy-ház. 1928

Társ kerestetik

20—30.000 korona betéttel egy biztos jövedelmű iparvállalathoz. Érdeklődők ajánlata „Társ” címmel e lap kiadóhivatalába kéretik. 1356

Perényi-utca 4.

és Urczy-utca 11. sz. ház kedvező fizetési feltételek mellett eladók. Felvilágosítást nyújt Perényi-utca 4. szám alatt a háztulajdonos. 1326

Egy jó karban lévő

matt mosdó tükörrel és márvány-lappal eladó Flórián-utca 14.

Legjobb francia divatlap,

a „La Toilette Moderne” színes műlapokkal, eredeti szabás-mintával, ára füzetenként 1 kor. 20 fill. Ingusz I. és fia könyvkereskedés, Arad. 861

Jég

kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva Petőfi-u. 7/a. Telefon 199. szám. 1258

Biztos existenzia!

Ügyes, jó beszélő tehetségű urak állar do a alkalmazást kaphatnak egy könnyen eladható házi cikk eladására. Penzbeszedők óvadékkal kerestetnek. Ajánlatok „K 6 100.” jellel a kiadóhivatalba kéretnek. 465

Mérlegképes

könyvelő, ki a gépirást is bírja, állást keres. Cim: B. M. Flórián-utca 4. sz.

Üzletvezető

vas, fűszer, vegyesáruban jártas, nős, óvadékkal, fogyasztási szövetkezethez Zala-, Somogy-, Arad- vagy Csanád megyében állást keres mielőbbi belépésre. Bővebbet Cz. B. jelige alatt a kiadóban.

Hintó eladó!

Szt. László-utca 8., II. emelet. 1350

Lakás kiadó.

Tökölly-tér 6. számú új házban egy II. em. tágas 3 szoba és előszobából álló lakás f. évi augusztus 1-re kiadó. Bővebbet a házfelügyelőnél. 1820

A bérletemben lévő dévái „Nemzeti Casinó”

kaszinói és nyilvános éttermi és kávéházi teljesen berendezett üzlettem részére önálló

üzletvezetőül

fiatal vendéglős vagy főpincér házaspárt keresek megfelelő óvadékkal, mielőbbi átvételre.

Jó konyha vezetése is megkívántatik.

Ajánlkozók a feltételekre nézve csakis személyesen értekezhetnek velem. 1318

Sarkadi Viktor,
 a „Központi Szálló” és a „Nemzeti Casinó” bérlője Déván.

+ Soványság +

esép, teljes te-formát kap világhírű aróporunk által. Arany éremmel kitüntetve Páris 1900, Hamburg 1901, Berlin 1903. 6—8 hét alatt 30 font hízas. Az Aralmatlanságot kezesseg. Orvosilag ajánlva. Szigoruan reális — nem szélhámosság. Számos köszönlőirat. Egy doboz basználai urasítás. 2 kor. 75 fillr. Postatartalvány vagy utánvétellel a portón kívül. Higiénikus intézet. 1851

D. Franz Steiner & Co.,

Berlin 58., Königsplatzstrasse 78.
 Budapeston kapható Török J. gyógytárban Király-u. 12.

Ügyes

segéd,

aki a rőfösben is jártas és románul beszél

azonnal alkalmazást nyer

Weisz Mórnál,
 Székudvaron.

1901—1907.

Hirdetmény.

A gyalogutak gondozásáról alkotott 12757—408/1884. számú szabályrendelet 5. §-a értelmében felhivom a ház és telektulajdonosokat, folyó hó 15-től szeptember 15-ig házuk, illetve telkük előtt az asphalt burkolattal ellátott gyalogutat mindennap délután 1 és 2 óra között, a másféle burkolattal ellátott gyalogutat este 7 és 8 óra között meglocsoltassák, mert ennek elmulasztása esetén az említett szabályrendelet alapján szigoruan büntettni fognak.
 Arad, 1907. évi május hó 7-én.

Sarlot,
 főkapitány.

175 darab

pontos járatu ezüst

zsebórát

minden elfogadható árban elárusit

Schwimmer-cég

Arad, 802

Szabadság-tér 5—6. szám alatt.

Pölzl kávéház
 mellett.

Kiadóhivatalunkban nagyobb mennyiségű

file (nemez)
 ipari célokra jutányos áron eladó.

Saját termésű kitünő tisztán kezelt

magyarádi ó és peccsenyeborok úgy nagyobb mennyiségben, valamint palackokban kaphatók

Winter Adolf

Ugyvédnél 525

Aradon,

Deák Ferencz-utca 40. sz. a.

Telephon sz. 242.

Kalmár József

hatóságilag engedélyezett villamos világítási felszerelő Arad, Salacz-u. 2.

Költözködéseknél vagy lakásváltoztatásoknál

villanyvilágítási vagy 486

villanyos csengő

bevezetéseket vagy átalakításokat jutányosan és gyorsan eszközöl

Kalmár József

villanszerelő Arad, Salacz-utca 2.

7845—1907. kh.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város rendőrkapitányi hivatala által közhírré tétetik, hogy a m. kir. földművelésügyi ministerium intévénye szerint a selyemgubók beváltása árát a folyó évben a következőleg állapította meg:

I. osztályu	2 korona 30 fillér.
II. „	1 „ 60 „
III. „	— „ 20 „

Arad, 1907. évi május hó 7-én.

Sarlot,
 főkapitány.

Eladó

Makó legszebb utcáján

egy nagyforgalmu

borbély-üzlet

szép berendezéssel.

Az üzletnek nagyszámu éves vendége van. 1355

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Szabott árak.

Szabott árak.

Cs. és kir. udv. szállító. — Szerb kir. udv. szállító.
Bolgár fejed. udvari szállító.

Neumann M.

cs. és kir. udvari szállító

férfi-, fiu-, gyermek és leányka ruhák telepe

ARADON, a Fehér Kereszt szálloda mellett.

Alapított 1845.

Kivonat a tavaszi árjegyzékből:

Férfi öltöny:		Vadász és sport öltöny:		Iskola costüm:	
	kor.		kor.		
Kék v. fekete cheviott	36—50	Zsolnai loden	36—44	Zsolnai loden	13—16
Kék v. fekete milton	42—56	Angol cheviott	44—50	Kék cheviott	14—18
Divat cheviottból	24—50			Divat cheviott	16—24
Divat kamgarnból	36—50				
Lawn-tennis szövetből	36—50				
		Hawelock:		Blousos costüm:	
Smoking öltöny:		Zsolnai lodenből	24—32	Kék és divat cheviott	15—24
Kamgarn sergebéléssel	54—70			Kamgarn és mixed	16—24
		Hubertus kabát:		Divat cheviott	16—22
Ferencz József öltöny:		Divat cheviott	32—40		
Fekete finom kamgarn	64—72			Angol matróz costüm:	
Szálas herlein	70—92			Kék cheviott	20—30
		Nadrág:		Kék kamgarn	22—32
Felöltő I. soros:		Divat cheviott	10—16	Kék mixed	16—20
Szürke schetland	26—32	Divat kamgarn	12—20		
Angol divat cheviott	32—52			Felöltő ifjaknak:	
Zsolnai divat cheviott	36—48	Sacco öltöny ifjaknak:		Szürke schetland	24—30
		Fekete v. kék cheviott	22—36	Divat cheviott	24—32
Felöltő II. soros:		Fekete v. kék kamgarn	24—32		
Zsolnai loden	36—48	Divat cheviott	24—40	Fiu felöltő:	
Angol divat cheviott	40—52	Divat kamgarn	26—40	Kék cheviott	16—24
				Angol koczkás szövet	22—28
Sport felöltő:		Fiu öltöny (Complettes):			
Angol koczkás szövetből	40—50	térd vagy lengyel nadrág és mellényvel.		Fiu hawelock:	
		Fekete v. kék cheviott	18—28	Zsolnai loden	14—18
Körgallér:		Kék v. szürke mixed	18—26	Teveször loden	14—20
Zsolnai loden	20—26	Divat kamgarn	26—32		
Zsolnai és angol divat cheviott	24—32			Fiu körgallér:	
				Kék cheviott	14—18
				Zsolnai loden	14—20

Elismert legjobb minőségű árak.

Nagy választék bel- és külföldi szövetekben.

Külön osztály mértékszerinti rendelésekre.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.